

SPORAZUM O FINANCIRANJU

IZMEĐU

VLADE REPUBLIKE HRVATSKE

I

EUROPSKE KOMISIJE

**KOJI SE ODNOSI NA VIŠEKORISNIČKI PROGRAM ZA
NUKLEARNU SIGURNOST I ZAŠTITU OD ZRAČENJA U
OKVIRU INSTRUMENTA PRETPRISTUPNE POMOĆI ZA 2011.
GODINU**

od

(centralizirano upravljanje)

* Dio ovog programa koji se provodi putem decentraliziranog upravljanja predmet je posebnog Sporazuma o financiranju

SADRŽAJ

Uvod

- 1. Program**
- 2. Provedba programa**
- 3. Strukture i tijela s odgovornostima**
- 4. Financiranje**
- 5. Rok za ugovaranje**
- 6. Rok za izvršenje ugovora**
- 7. Rok isplate**
- 8. Postupanje s primicima**
- 9. Prihvatljivost izdataka**
- 10. Čuvanje dokumenata**
- 11. Plan za decentralizaciju bez ex-ante kontrola**
- 12. Tumačenje**
- 13. Djelomična ništavost i nenamjerne praznine**
- 14. Preispitivanje, izmjene i dopune**
- 15. Prestanak**
- 16. Rješavanje razlika**
- 17. Obavijesti**
- 18. Broj izvornika**
- 19. Dodaci**
- 20. Stupanje na snagu**

Dodatak A Višekorisnički program za nuklearnu sigurnost i zaštitu od zračenja u okviru IPA komponentne Pomoć u tranziciji i izgradnja institucija za 2011. godinu, usvojen odlukom Komisije br. C(2011)8164 od 11. studenog 2011.

Dodatak B Okvirni sporazum između Vlade Republike Hrvatske i Komisije Europskih zajednica od 27. kolovoza 2007. godine

SPORAZUM O FINANCIRANJU

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

i

EUROPSKA KOMISIJA

u daljnjem tekstu zajednički nazvane »stranke« ili pojedinačno kao »korisnica« u slučaju Vlade Republike Hrvatske, ili Komisija u slučaju Europske komisije.

Uzimajući u obzir da:

- (a) Dana 1. kolovoza 2006. godine, Vijeće Europske unije usvojilo je Uredbu (EZ-a) br. 1085/2006 kojom se uspostavlja instrument pretpristupne pomoći (u daljnjem tekstu: »Okvirna uredba o programu IPA«). Stupivši na snagu od 1. siječnja 2007. godine, ovaj instrument predstavlja jedinstvenu pravnu osnovu za pružanje financijske pomoći državama kandidatkinjama i državama potencijalnim kandidatkinjama u njihovim nastojanjima da unaprijede političke, gospodarske i institucionalne reforme na putu do njihovog punopravnog članstva u Europskoj uniji.
- (b) Dana 12. lipnja 2007., Komisija je usvojila Uredbu (EZ-a) br. 718/2007 provodeći Okvirnu uredbu o programu IPA, koja sadrži detaljne važeće odredbe o upravljanju i kontroli (u daljnjem tekstu: »Provedbena uredba o programu IPA«).
- (c) Pomoć Europske unije u okviru Instrumenta pretpristupne pomoći treba nastaviti podržavati države korisnice u njihovim nastojanjima da ojačaju demokratske institucije i vladavinu prava, reformu javne uprave, provode gospodarske reforme, poštuju ljudska prava kao i prava manjina, promiču ravnopravnost spolova, podržavaju razvoj civilnog društva i unapređuju regionalnu suradnju kao i pomirbu i obnovu, i pridonose održivom razvoju i smanjivanju siromaštva.

Pomoć Europske unije državama kandidatkinjama treba dodatno usmjeriti na usvajanje i provedbu cjelokupne pravne stečevine Europske unije te posebice pripremiti ih za provedbu poljoprivredne i kohezijske politike Europske unije.

- (d) Stranke su dana 27. kolovoza 2007. godine sklopile Okvirni sporazum, određivši pri tome opća pravila suradnje i provedbe pomoći Europske unije u okviru Instrumenta pretpristupne pomoći.

- (e) Dana 11. studenog 2011. godine Komisija je usvojila Višekorisnički program za nuklearnu sigurnost i zaštitu od zračenja u okviru IPA komponente Pomoć u tranziciji i izgradnja institucija za 2011. godinu (dalje u tekstu: „program“). Dio ovoga programa koji se odnosi na Republiku Hrvatsku provodit će se od strane Komisije pomoću centraliziranog upravljanja.
- (f) U cilju provedbe ovog programa, neophodno je da stranke sklope Sporazum o financiranju, kako bi se odredili uvjeti potrebni za isporuku pomoći Europske unije, pravila i postupci u svezi s isplatom vezanom uz ovu pomoć, kao i uvjeti pod kojima će se upravljati tom pomoći.

SPORAZUMJELE SU SE O SLJEDEĆEM:

1. PROGRAM

Komisija će bespovratnim sredstvima sufinancirati sljedeći program, koji je naveden u Dodatku A ovom Sporazumu:

Broj programa: *CRIS br. 2011/023-384, 2011/023-388 i 2011/023-389*

Naziv: *Višekorisnički program za nuklearnu sigurnost i zaštitu od zračenja u okviru IPA komponente Pomoć u tranziciji i izgradnja institucija za 2011. godinu – C(2011)8164 od 11. studenog 2011. godine.*

Dio ovog programa koji se odnosi na Republiku Hrvatsku koji će se provesti putem centraliziranog upravljanja obuhvaća jedan administrativni ugovor sa Zajedničkim istraživačkim centrom – Institutom za energetiku (Petten), točnije:

Projekt br. 6.: „Tehnička podrška IPA Višekorisničkom programu za nuklearnu sigurnost i zaštitu od zračenja“.

2. PROVEDBA PROGRAMA

- (1) Dio ovoga programa, naveden pod „Naslov 1. – Program“, koji se odnosi na Republiku Hrvatsku, provodi Komisija na centraliziranoj osnovi, u smislu članka 53.a Uredbe Vijeća (EZ-a, Euratom) br. 1605/2002 o Financijskoj uredbi primjenjivoj na opći proračun Europskih zajednica, a zadnji put izmijenjena Uredbom (EZ-a, Euratom) br. 1525/2007 od 17. prosinca 2007. godine (dalje u tekstu: »Financijska uredba«).
- (2) Program se provodi sukladno odredbama Okvirnog sporazuma o pravilima za suradnju u svezi financijske pomoći Europske unije Republici Hrvatskoj i provedbi pomoći u okviru Instrumenta pretpristupne pomoći (IPA) sklopljenog između stranaka dana 27. kolovoza 2007. godine (dalje u tekstu: »Okvirni sporazum«), koji je naveden u Dodatku B ovom Sporazumu.

3. STRUKTURE I TIJELA S ODGOVORNOSTIMA

- (1) Korisnica imenuje nacionalnog koordinatora programa IPA, sukladno Okvirnom sporazumu, koji djeluje kao predstavnik korisnice pred Komisijom. On/ona osigurava održavanje bliske veze između Komisije i korisnice kako u pogledu općeg procesa pristupanja tako i pretpristupne pomoći EU-a u okviru IPA-e.

4. FINANCIRANJE

Financiranje provedbe ovog Sporazuma odvija se kako slijedi:

- (a) Financijski doprinos Europske unije za cjelokupni program za 2011. godinu je određen u najvišem iznosu od 4.613.750 eura, kako je opisano u programu. No plaćanje doprinosa Europske unije od strane Komisije bit će izvršeno unutar ograničenja dostupnih sredstava.
- (b) Troškove struktura i tijela koje korisnica uspostavlja radi provedbe ovog programa snosi korisnica.

5. ROK UGOVARANJA

- (1) Pojedinačni ugovori i sporazumi kojima se provodi ovaj Sporazum moraju se sklopiti u roku od najviše tri godine od datuma sklapanja ovog Sporazuma.
- (2) Sva sredstva za koja niti jedan ugovor nije sklopljen prije isteka roka ugovaranja, se otkazuju.

6. ROK ZA IZVRŠENJE UGOVORA

- (1) Ugovori moraju biti izvršeni u roku od najviše dvije godine od krajnjeg datuma ugovaranja.
- (2) U valjano opravdanim slučajevima, rok za izvršenje ugovora može biti produljen prije krajnjeg datuma.

7. ROK ISPLATE

- (1) Isplata sredstava mora biti izvršena najkasnije godinu dana nakon zadnjeg datuma za izvršenje ugovora.
- (2) U valjano opravdanim slučajevima, rok za isplatu sredstava može biti produljen prije njegovog krajnjeg datuma.

8. POSTUPANJE S PRIMICIMA

- (1) Primici u svrhu IPA-e uključuju prihode ostvarene nekom aktivnosti, tijekom razdoblja njenog sufinanciranja, od prodaje, najmova, upisa/naknada za uslugu ili drugi jednakovrijedni primici osim:
 - (a) primitaka ostvarenih tijekom ekonomskog vijeka sufinanciranih investicija u slučaju ulaganja u tvrtke;
 - (b) primitaka ostvarenih u okviru mjere financijskog inženjeringa, uključujući poduzetnički kapital i kreditne fondove, jamstvene fondove, lizing;

- (c) po potrebi, sufinanciranja aktivnosti od strane privatnog sektora, što će se u financijskim tablicama programa iskazivati zajedno s javnim sufinanciranjem.
- (2) Primici kako su određeni u gornjem stavku 1. predstavljaju dohodak koji se umanjuje od iznosa prihvatljivih izdataka za predmetnu aktivnost. Najkasnije do zatvaranja programa, ti se primici umanjuju od prihvatljivih izdataka odnosne aktivnosti u cijelosti ili pro rata, ovisno o tome jesu li iz sufinancirane aktivnosti ostvareni u cijelosti ili djelomično.

9. PRIHVATLJIVOST IZDATAKA

- (1) Izdaci u okviru programa u Dodatku A prihvatljivi su za financiranje iz sredstava Europske unije ukoliko su nastali nakon potpisivanja ugovora i bespovratnih sredstava kojima se provode takvi programi, osim u slučajevima koji su izričito navedeni u Financijskoj uredbi.
- (2) Sljedeći izdaci nisu prihvatljivi za sufinanciranje iz sredstava Europske unije u okviru programa iz Dodatka A:
- (a) porezi, uključujući poreze na dodanu vrijednost;
 - (b) carinske i uvozne pristojbe ili drugi troškovi;
 - (c) kupnja, zakup ili najam zemljišta i postojećih zgrada;
 - (d) kazne, financijske sankcije i troškovi parnica;
 - (e) troškovi poslovanja;
 - (f) rabljena oprema;
 - (g) bankovne naknade, troškovi jamstava i slični troškovi;
 - (h) troškovi konverzije, naknade i negativne tečajne razlike povezane s bilo kojom komponentom koja se odnosi na račune u eurima, kao i ostali čisto financijski troškovi;
 - (i) doprinosi u naravi;
 - (j) svi troškovi lizinga;
 - (k) troškovi amortizacije.
- (3) Odstupajući od gornjeg stavka 2., Komisija će ovisno o slučaju odlučivati o tome jesu li sljedeći izdaci prihvatljivi:
- (a) troškovi poslovanja, uključujući troškove zakupa, koji se isključivo odnose na razdoblje sufinanciranja aktivnosti;

- (b) porezi na dodanu vrijednost, ukoliko su ispunjeni sljedeći uvjeti:
 - (i) porezi na dodanu vrijednost ne mogu se vratiti ni na koji način;
 - (ii) ustanovljeno je da ih snosi krajnji korisnik, i
 - (iii) jasno su utvrđeni u projektnom prijedlogu.
- (c) troškovi koji se odnose na bankovnu garanciju ili sličnu potvrdu koju izdaje krajnji korisnik granta.
- (4) Izdaci koji se financiraju iz sredstava IPA-e ne podliježu bilo kojim drugim izvorima financiranja iz proračuna Europske unije.

10. ČUVANJE DOKUMENATA

- (1) Svi dokumenti u vezi s programom u Dodatku A čuvaju se najmanje pet godina od datuma kada Europski parlament da odriješnicu za proračunsku godinu na koju se dokumenti odnose.
- (2) U slučaju da program u Dodatku A ne bude konačno zatvoren unutar roka navedenog u gornjem stavku 1., dokumenti koji se na njega odnose čuvaju se do kraja godine koja slijedi nakon one u kojoj je program iz Dodatka A zatvoren.

11. PLAN ZA DECENTRALIZACIJU BEZ EX-ANTE KONTROLA

- (1) Korisnica uspostavlja detaljan plan s indikativnim mjerilima i vremenskim ograničenjima radi ostvarenja decentralizacije s *ex-ante* kontrolama od strane Komisije. Nadalje, korisnica uspostavlja indikativan plan za postizanje decentralizacije bez *ex-ante* kontrola od strane Komisije.
- (2) Komisija nadzire provedbu planova navedenih u stavku 1. te uzima u obzir na odgovarajući način rezultate koje korisnica ostvaruje u ovom smislu, posebice u pružanju pomoći. Plan ostvarenja decentralizacije bez *ex-ante* kontrola može se odnositi na postupno odricanje od različitih vrsta *ex-ante* kontrole.
- (3) Korisnica redovno izvještava Komisiju o napretku postignutom u provedbi ovog plana.

12. TUMAČENJE

- (1) Ako u ovom Sporazumu nema izričite suprotne odredbe, pojmovi koji se koriste u ovom Sporazumu nose isto značenje kao ono koje im je pripisano u Okvirnoj uredbi o programu IPA i Provedbenoj uredbi o programu IPA.
- (2) Ako u ovom Sporazumu nema izričite suprotne odredbe, pozivanje na ovaj Sporazum predstavlja pozivanje na ovaj Sporazum kako je povremeno izmijenjen, dopunjen ili zamijenjen.

- (3) Svako pozivanje na uredbe Vijeća ili Komisije odnosi se na onu verziju tih uredbi kako je naznačeno. Ukoliko je potrebno, preinake tih uredbi prenijet će se u ovaj Sporazum pomoću izmjena i dopuna.
- (4) Naslovi u ovom Sporazumu nemaju pravno značenje i ne utječu na njegovo tumačenje.

13. DJELOMIČNA NIŠTAVOST I NENAMJERNE PRAZNINE

- (1) Ukoliko neka odredba ovog Sporazuma jest ili postane ništava ili ako ovaj Sporazum sadrži nenamjerne praznine, to neće utjecati na valjanost ostalih odredaba ovog Sporazuma. Stranke će zamijeniti svaku ništavu odredbu valjanom odredbom koja će biti što je moguće bliža svrsi i namjeri ništave odredbe.
- (2) Stranke će popuniti sve nenamjerne praznine odredbom koja najbolje odgovara svrsi i namjeri ovog Sporazuma, u skladu s Okvirnom uredbom o programu IPA i Provedbenom uredbom o programu IPA.

14. PREISPITIVANJE, IZMJENE I DOPUNE

- (1) Provedba ovog Sporazuma podliježe periodičnim preispitivanjima u vremenima dogovorenim između stranaka.
- (2) Svaka izmjena i dopuna dogovorena između stranaka će biti u pisanom obliku i činit će sastavni dio ovog Sporazuma. Takva izmjena i dopuna stupa na snagu na datum koji odrede stranke.

15. PRESTANAK

- (1) Ne dovodeći u pitanje stavak 2., ovaj Sporazum prestaje osam godina nakon njegova potpisivanja. Prestanak ovog Sporazuma ne isključuje mogućnost da Komisija izvrši financijske ispravke sukladno članku 56. Provedbene uredbe o programu IPA.
- (2) Ovaj Sporazum može okončati bilo koja od stranaka pisanom obaviješću drugoj stranci. Ovakav prestanak stupa na snagu šest kalendarskih mjeseci od datuma pisane obavijesti.

16. RJEŠAVANJE RAZLIKA

- (1) Razlike nastale uslijed tumačenja, izvršavanja i provedbe ovog Sporazuma, na bilo kojoj i svim razinama sudjelovanja, rješavat će se mirnim putem konzultacijama između stranaka.
- (2) Ako se ne postigne mirno rješenje, svaka stranka može pitanje podnijeti na arbitražu u skladu s Fakultativnim pravilima Stalnog arbitražnog suda za arbitražu između međunarodnih organizacija i država na snazi na datum potpisivanja ovog Sporazuma.
- (3) Jezik koji će se koristiti u arbitražnom postupku je engleski jezik. Tijelo za imenovanje bit će glavni tajnik Stalnog arbitražnog suda na pisani zahtjev bilo koje od

stranaka. Odluka arbitra je obvezujuća za sve stranke i bez prava na žalbu.

17. OBAVIJESTI

- (1) Svaka komunikacija u vezi s ovim Sporazumom bit će u pisanom obliku i na engleskom jeziku. Svaka komunikacija mora biti potpisana i dostavljena ili kao izvorni dokument ili putem faksa.
- (2) Svaka komunikacija u vezi s ovim Sporazumom mora se slati na sljedeće adrese:

Za Komisiju:

Gosp. Gerhard Schumann-Hitzler
Direktor
Opća uprava za proširenje
Financijski instrumenti i Regionalni programi
CHAR 04/99
B-1049 Bruxelles

Faks: +32 2 2957502

Za korisnicu:

Gosp. Matija Derk
Nacionalni koordinator programa IPA
pomoćnik ministra regionalnoga razvoja i fondova Europske unije
Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije
Trg kralja Petra Krešimira IV br. 1
10 000 Zagreb
Hrvatska

18. BROJ IZVORNIKA

Ovaj Sporazum je sastavljen u dva izvornika na engleskom jeziku.

19. DODACI

Dodaci A i B čine sastavni dio ovog Sporazuma.

20. STUPANJE NA SNAGU

Ovaj Sporazum stupa na snagu datumom kada Primateljica obavijesti Komisiju da su svi unutarnji postupci u Republici Hrvatskoj potrebni za stupanje na snagu ovog Sporazuma ispunjeni.

Potpisano, za i u ime Vlade Republike Hrvatske, u Zagrebu

g. Matija Derk, .

Nacionalni koordinator programa IPA
pomoćnik ministra regionalnoga razvoja i fondova Europske unije

Potpisano, za i u ime Komisije, u Bruxelles

g. Gerhard Schumann-Hitzler,

Direktor

DODATAK A

**VIŠEKORISNIČKI PROGRAM ZA NUKLEARNU SIGURNOST
I ZAŠTITU OD ZRAČENJA U OKVIRU IPA KOMPONENTE
»POMOĆ U TRANZICIJI I IZGRADNJA INSTITUCIJA« ZA
2011. GODINU, USVOJEN ODLUKOM KOMISIJE BR.
C(2011)8164 OD 11. STUDENOG 2011. GODINE**

DODATAK A: Višekorisnički program za nuklearnu sigurnost i zaštitu od zračenja u okviru IPA komponente Pomoć u tranziciji i izgradnja institucija za 2011. godinu

1. IDENTIFIKACIJA

Korisnice	Albanija, Bosna i Hercegovina, Hrvatska, bivša jugoslavenska Republika Makedonija, Crna Gora, Srbija, kao i Kosovo *
CRIS broj (centralizirano upravljanje / zajedničko upravljanje) CRIS broj (decentralizirano upravljanje)	2011/023-384 – Projekti br. 1., 2. i 6. 2011/023-388 – Projekt br. 3. 2011/023-389 – Projekti br. 4. i 5.
Godina	2011.
EU udio	4.613.750 eura
Tijelo nadležno za provođenje programa	Projekt br. 1. Europska komisija u zajedničkom upravljanju s Međunarodnom agencijom za atomsku energiju (IAEA) Projekti br. 2., 3. i 6. Europska komisija u ime Korisnica u sustavu centraliziranog upravljanja Projekti br. 4. i 5. Središnja agencija za financiranje i ugovaranje u Hrvatskoj u sustavu decentraliziranog upravljanja.
Krajnji datum za sklapanje sporazuma o financiranju	Najkasnije do 31. prosinca 2012. godine
Krajnji datumi za ugovaranje	3 godine od datuma sklapanja sporazuma o financiranju. Ovi se datumi također odnose i na nacionalno sufinanciranje.
Krajnji datumi za izvršenje	2 godine od krajnjeg datuma za ugovaranje. Ovi se datumi također odnose i na nacionalno sufinanciranje.
Proračunske linije	22.020701 – Regionalni i Višekorisnički programi
Programski voditelj	Jedinica D3 - Regionalni programi, OU za proširenje
Provedbeni voditelj/Delegacija EU	Projekt br. 1. će provoditi Jedinica D3 - Regionalni programi, Opća uprava za proširenje u zajedničkom upravljanju s IAEA.

* Ova odredba ne utječe na stajalište u vezi statusa, te je u skladu s Rezolucijom VSUN 1244 i mišljenjem MKS-a o Deklaraciji o neovisnosti Kosova

	Projekte br. 2., 3. i 6. će provoditi Jedinica D3 - Regionalni programi, OU za proširenje u sustavu centraliziranog upravljanja Projekte br. 4. i 5. će provoditi u sustavu decentraliziranog upravljanja SAFU u Hrvatskoj.
--	---

2. PROGRAM

2.a Prioriteti izabrani u sklopu programa

IPA Višekorisnički program o nuklearnoj sigurnosti i zaštiti od zračenja provodi se u kontekstu prioriteta za IPA potporu sadržanih u sektoru 5 – Prometna i energetska infrastruktura, uključujući nuklearnu sigurnost, koji su identificirani u IPA Višekorisničkom indikativnom planskom dokumentu (VIPD) za godine 2011. do 2013¹.

Kao što je spomenuto u Višekorisničkom VIPD "u području nuklearne sigurnosti i zaštite od zračenja, pun prijenos pravne stečevine EU ostaje cilj za većinu IPA korisnica". Ovaj prijenos će zahtijevati punu operativnost nacionalnih regulatornih tijela koju, neke od njih, još nisu postigle.

Nadalje, postoji niz problema koje treba rješavati u svim Korisnicima, kao što su uspostavljanje odgovarajućeg regulatornog okvira, smanjenje izloženosti u medicini radu i radioaktivna kontaminacija okoliša (uključujući i osiromašeni uran).

Mnogo toga još treba učiniti i za spremnost za izvanredne situacije te sustave ranog upozoravanja, obuku osoblja suočenog s ionizirajućim zračenjem te javno informiranje. Sprječavanje nedopuštenog trgovanja nuklearnim materijalima i izvorima zračenja, kao i upravljanje radioaktivnim otpadom (uključujući i radioaktivne gromobrane) te skladištenje u licenciranim objektima ostaju glavne brige.

Sva ta pitanja mogu zahtijevati sredstva za nabavu opreme, pružanje tehničke pomoći, a može bitno i obavljanje radova.

Valja istaknuti da za Srbiju, koja je upravljala istraživačkim nuklearnim reaktorima u prošlosti, treba poduzeti specifične aktivnosti a s ciljem dekomisije tih reaktora u skladu s najboljim praksama EU. U tom smislu, sigurnost radioaktivnih izvora i fisijskih materijala treba tretirati kao pitanje od najveće važnosti.

Dvije Korisnice (Turska i Albanija) izrekle su namjeru da u konačnici izgrade nuklearne elektrane. U tim slučajevima, posebnu pozornost treba posvetiti tome da se osigura da sve odredbe, posebno one u vezi sigurnosti i zaštite, budu u skladu s međunarodnim konvencijama, s IAEA sigurnosnim standardima, s međunarodnim (uključujući bilateralni) sporazumima i pravnom stečevinom EU.

Aktivnosti predviđene unutar ovog sektora imaju za cilj postizanje sljedećeg:

- (1) Povećanje tehničkih kapaciteta nacionalnih regulatornih agencija kako bi iste bile u skladu s pravnom stečevinom EU te zakonodavstvom vezanim uz nuklearnu sigurnost i zaštitu od zračenja.

¹ C(2011)4179, 20.06.2011

- (2) Daljnji doprinos razvoju planova za izvanredne situacije i jačanje kapaciteta za spremnost i djelovanje u izvanrednim situacijama u nekoliko Korisnica.
- (3) Provedba programa praćenja za mjerenje prisutnosti radioaktivnosti u okolišu i uspostava metodologija za procjenu javnih doza.
- (4) Aktivnosti za smanjenje izloženosti djelatnika i pacijenata u medicinskom sektoru.
- (5) Pokretanje kampanje za podizanje javne svijesti te uspostava sustava za rano upozoravanje.

Ovaj program se fokusira na dva regionalna projekta i tri nacionalna projekta koji se odnose na Višekorisničke VIPD prioritete te rješavaju niz problema tj. usklađivanje zakonodavstva s pravnom stečevinom EU u području nuklearne sigurnosti i zaštite od zračenja, poboljšanje tehničkih kapaciteta nacionalnih regulatornih tijela i njihovih organizacija za tehničku potporu, praćenje radioaktivnosti u okolišu, spremnost na izvanredne situacije te smanjenje medicinske izloženosti. Program dodatno uključuje jedan administrativni sporazum sa Zajedničkim centrom za istraživanje – Institutom za energiju (Petten), ustanovom koja će pružiti nužnu tehničku podršku Općoj upravi za proširenje u smislu pokretanja, praćenja i ocjenjivanja rezultata svih ovih projekata.

2. b Dosadašnja pomoć, naučeno iz prethodnih iskustava i donatorska koordinacija u sektoru nuklearne sigurnosti i zaštite od zračenja.

Uz iznimku Kosova, u proteklih nekoliko godina sve Korisnice su uspostavile regulatorna tijela za nuklearnu sigurnost. Iako je u provedbi jedan regionalni projekt financiran iz IPA 2008 koji ima za cilj poboljšanje regulatorne infrastrukture i procjenu stupnja usklađenosti s pravnom stečevinom EU, ta se aktivnost pokazuje nedovoljnom da bi se osigurala usklađenost zakonodavstva i regulativa svih Korisnica s pravnom stečevinom EU. Potrebna je daljnja regulatorna pomoć s ciljem poboljšanja tehničkih kapaciteta regulatornih tijela i, gdje je to moguće, njihovih organizacija za tehničku potporu (OTP) i upravo je to glavni cilj ovog programa koji se fokusira na Albaniju, Bosnu i Hercegovinu, bivšu jugoslavensku republiku Makedoniju, Crnu Goru, Srbiju, kao i Kosovo.

Kao dio poboljšanja tehničkih kapaciteta OTP-a u području medicinske izloženosti te za praćenje radioaktivnosti u okolišu, ocijenjeno je korisnim poduprijeti crnogorsku organizaciju pod nazivom CETI kroz nabavku opreme. U stvari ovaj projekt preuzima bivši projekt financiran iz IPA 2008 za koji je, iz različitih razloga, propao postupak javne nabave.

Hrvatska je u ovom trenutku blizu pristupanju EU i njezin regulatorni okvir je usklađen s pravnom stečevinom EU. No kako bilo provedba regulativa zahtijeva daljnju potporu u dva posebna područja: spremnost za izvanredna stanja te praćenje radioaktivnosti u okolišu. Oba područja su identificirana kao prioriteta u IPA financiranoj studiji procjene regulatorne infrastrukture koja je izvršena u 2010. Oni su također jasno identificirani kao prioriteta područja u Višekorisničkom VIPD.

Ovaj program predstavlja logičan nastavak prošlih i trenutnih projekata financiranih iz IPA programa. Trebao bi pomoći da se riješe većina otvoreni radioloških problema na Zapadnom Balkanu do 2015-2016.

Važno je ukazati da su svi ovi projekti dio koherentne strategija vanjske pomoći za Zapadni Balkan u sektoru nuklearne sigurnosti koja je izrađena zajedno sa svakom od Korisnica u 2010. i 2011. Ta strategija detaljno određuje potrebe za vanjskom pomoći, nabavkom opreme i radovima do 2015-2016. IAEA je bila pridružena tijekom izrade pripadajućih roadmap-ova do 2013.

Iako je u nedavnoj prošlosti, najveći naglasak IPA višekorisničkog programa bio na rješavanju nuklearnih problema u Vinči a posebno na repatrijaciji potrošenog srpskog nuklearnog goriva u Rusku Federaciju, odlučeno je da se potpora zaustavi na barem jednu godinu zbog kašnjenja koja su zabilježena u provedbi projekata financiranih iz IPA-e vezanima uz upravljanje radioaktivnim otpadom u Vinči. Međutim vrijedno je naglasiti uspješan projekt repatrijacije koji je apsorbirao otprilike jednu trećinu sredstava ovog programa tijekom godina od 2007. do 2010.

Svi projekti izravno povezani s tehničkom pomoći na Zapadnom Balkanu su koordinirani s IAEA.

Od 2007. IPA višekorisnički program za nuklearnu sigurnost i zaštitu od zračenja osigurava značajnu potporu Zapadnom Balkanu s ciljem rješavanja brojnih važnih nuklearnih i radioloških problema. Iako su neki politički problemi u određenoj mjeri usporili provedbu ovih sukcesivnih programa, posebno vezano uz prilično kasnu uspostavu regulatornih nuklearnih tijela u nekim od Korisnica, ukupna ocjena prošle i tekuće pomoći je vrlo pozitivna.

Naučene lekcije uglavnom se odnose na nedovoljnu uključenost organizacija unutar Korisnica ovih programa u postupke javne nabave. Većina njih - uključujući i Hrvatsku - treba tehničku podršku od Opće uprave za proširenje i JRC-Petten kako bi opis poslova bio dovoljno detaljan i neutralan. To je dovelo do kasnog ugovaranja za većinu projekata. Druga važna pouka je da se poboljšanje regulatorne infrastrukture u svakoj od Korisnica suočava s političkim teškoćama. Većina regulatornih tijela nisu u skladu sa svojim sestrinskim organizacijama u EU i njihovo daljnje usklađivanje je vrlo teško postići. Treća lekcija je da licenciranje skladišta za radioaktivni otpad - što je ključni problem u području nuklearne sigurnosti - nailazi na mnoge poteškoće opet iz političkih razloga. Također, provedba projekata putem zajedničkog upravljanja s IAEA-om pokazala se prilično složen zadatak s obzirom na značajnu fluktuaciju osoblja unutar IAEA kao i različite politike koje se primjenjuju za tehničku pomoć. U svakom slučaju koordinacija se vrši putem redovitih kontakata s IAEA i zajedničkim misijama u predmetnim Korisnicama.

Koherentnost pristupa s Instrumentom za suradnju u nuklearnoj sigurnosti (INSC) osigurava se kroz bliske kontakte i razmjenu informacija s članovima Odbora INSC-a.

2.c Opis

Projekt br. 1.: "Daljnje jačanje tehničkih kapaciteta nuklearnih regulatornih tijela u Bosni i Hercegovini i Crnoj Gori" ima za cilj pružanje izravne potpore nuklearnim regulatornim tijelima u Bosni i Hercegovini i Crnoj Gori kako bi dodatno doprinijeli preuzimanju pravne

stečevine EU u području nuklearne sigurnosti i zaštite od zračenja, kao i usklađivanje njihovog funkcioniranja s onim njihovih sestrinskih organizacija u EU.

Ovaj projekt obuhvaća dvije Korisnice na Zapadnom Balkanu koje trenutačno imaju slične potrebe za regulatornom pomoći. Projekt će uglavnom biti usmjeren na finalizaciju prenošenja pravne stečevine EU u nacionalno zakonodavstvo i propise, na definiranje provedbenih postupaka za propise, smanjenje izloženosti u medicini, poboljšanje kontrole dozimetrije, isporuku određene opreme, posebno za osiguranje kvalitete / kontrole kvalitete (QA / QC) u dijagnostičkoj radiologiji, pregled nacionalnih planova za izvanredna stanja i doprinos uspostavi javnih informativnih kampanja.

Jačanje tehničkih kapaciteta nacionalnih regulatornih tijela u nuklearnom području u potpunosti je sukladna osnovnim ciljevima Višekorisničkog VIPD-a.

S obzirom na činjenicu da IAEA trenutačno provodi niz projekata u području regulatorne pomoći u Bosni i Hercegovini, kao i u Crnoj Gori, te da će se ta pomoć nastaviti tijekom sljedećih nekoliko godina, smatra se vrijednim provesti ovaj projekt putem zajedničkog upravljanja s IAEA-om. Na taj način, izbjeci će se rizik od dupliranja vanjske pomoći te će se razviti sinergija.

Sporazum s IAEA-om na iznos od 850.000 eura, za provedbu ovog projekta u skladu s uvjetima Financijskog i administrativnog okvirnog sporazuma (FAOS) između Europske unije i Ujedinjenih naroda, potpisanog 29. travnja 2003, kojem se IAEA pridružila 17. rujna 2004., bit će zaključen u Q2 2013.

Projekt br. 2.: »Daljnje jačanje tehničkih kapaciteta nuklearnih regulatornih tijela u Albaniji, bivšoj jugoslavenskoj republici Makedoniji, Srbiji, kao i na Kosovu" " ima za cilj pružanje izravne potpore nuklearnim regulatornim tijelima Korisnica kako bi se dodatno doprinijelo preuzimanju pravne stečevine EU u području nuklearne sigurnosti i zaštite od zračenja, kao i usklađivanje njihovog funkcioniranja s onim njihovih sestrinskih organizacija u EU.

Ovo je po obuhvatu regionalni projekt. Imat će za cilj povećanje tehničkih kapaciteta regulatornih tijela u području nuklearne sigurnosti i zaštite od zračenja u Korisnicama te je time u potpunosti usklađen s ciljevima VIPD-a. Mnoge regulatorne teme bi trebale biti adresirane u okviru ovog projekta, npr. dovršetak prenošenja pravne stečevine EU u nacionalno zakonodavstvo i propise u Srbiji i na Kosovu, definiranje kriterija za uspostavu TSO u Albaniji, uspostava sustava upravljanja kvalitetom u Albaniji i Srbiji, uspostava procedura QA / QC u medicinskom sektoru u bivšoj jugoslavenskoj republici Makedoniji; pregled planova postupanja u slučajevima radiološkog izvanrednog stanja u Albaniji, izrada nacionalne strategije zbrinjavanja radioaktivnog otpada te de-komisijske aktivnosti u Srbiji.

Unatoč činjenici da se slične aktivnosti podupiru i od strane IAEA, nije bilo moguće postići dogovor s Agencijom u vezi provedbe ovog projekta putem zajedničkog upravljanja. Stoga će biti potrebna bliska suradnja s IAEA kako bi se izbjeglo preklapanje.

Jedan ugovor o pružanju usluga u iznosu od 2,1 milijuna eura i jedan ugovor o nabavi opreme u iznosu od 200.000 eura će se zaključiti slijedom dva javna natječaja, koji će biti otvoreni u drugom kvartalu 2013, odnosno u četvrtom kvartalu 2014.

Projekt br. 3.: »Jačanje zaštite od zračenja i nuklearne sigurnosti u Crnoj Gori kroz unaprjeđenje sposobnosti institucije za tehničku potporu" je projekt nabave opreme koji ima za cilj osiguravanje različitih vrsta opreme radi poboljšanja tehničkih kapaciteta Centra za ekotoksikološka istraživanja Crne Gore (CETI), koji ima ulogu ITP-a za nuklearno regulatorno tijelo Crne Gore. Područja obuhvaćena ovim projektom nabave opreme su: praćenje radioaktivnosti u okolišu uključujući odgovor na radiološke/nuklearne izvanredne situacije, upravljanje niskom i srednjom radioaktivnosti, skladištenje radioaktivnog otpada i transport radioaktivnog materijala, kontrola izloženosti profesionalnog osoblja, pacijenata, javnosti i okoliša te osiguranje kvalitete / kontrola kvalitete (QA / QC) medicinskih izvora zračenja.

Višekorisnički VIPD precizira kako aktivnosti trebaju biti poduzete na razvoju planova za izvanredne situacije i jačanje kapaciteta za spremnost i odgovor na izvanredne situacije u svim Korisnicama, provedbu programa praćenja mjerenja pojave radioaktivnosti u okolišu i utvrđivanje metodologija za ocjenu javnih doza, aktivnosti za smanjenje izloženosti profesionalnog osoblja i pacijenta u sektorima medicine i industrije. Sva ta pitanja mogu zahtijevati sredstva za nabavu opreme, pružanje tehničke pomoći, te moguće i izvođenje radova.

Projekt će se provoditi kroz od jedan do četiri ugovora o nabavi opreme u ukupnom iznosu od 300.000 eura koji će biti sklopljeni nakon javne nabave (4 lota) pokrenute u prvom kvartalu 2012. Dodatni ugovori o nabavi opreme u procijenjenom iznosu od 95.000 eura koji se u potpunosti financiraju od strane institucije korisnice bit će sklopljeno od strane CETI-a nakon javne nabave koja će biti pokrenuta u prvom kvartalu 2012 (paralelno sufinanciranje) od strane institucije korisnice.

Projekt br. 4.: „Poboljšanje sustava odgovora na izvanredni događaj u Republici Hrvatskoj" pruža potporu Državnom zavodu za radiološku i nuklearnu sigurnost u Hrvatskoj prvenstveno radi usklađivanja procedura odgovora na radiološka izvanredna stanja s onima u susjednim zemljama, prvenstveno Sloveniji i Mađarskoj. Također ima za cilj poboljšanje kapaciteta za odgovor na radiološka izvanredna stanja radi suočavanja s incidentima i nesrećama na različitim razinama, kao i nacionalnog plana za izvanredne situacije koji će omogućiti brzu provedbu mjera zaštite unutar prvih nekoliko sati i u danima nakon nesreće kroz koordinirani odgovor od službi za izvanredne situacije i ostalih agencija.

Ciljevi Višekorisničkog VIPD-a uključuju aktivnost vezanu uz spremnost na izvanredna stanja te je stoga ovaj projekt u potpunosti usklađen.

Očekuju se zaključivanje sljedeća dva ugovora za provedbu ovog projekta: jedan ugovor o pružanju usluga za iznos EU su-financiranja od 171.000 eura, slijedom objave javnog natječaja u trećem kvartalu 2012 (predviđeno je nacionalno sufinanciranje u iznosu od 19.000 eura); i jedan ugovor o nabavi opreme za iznos EU su-financiranja od 263.500 eura, slijedom objave javnog natječaja u četvrtom kvartalu 2013 (predviđeno je nacionalno sufinanciranje u iznosu od 46.500 eura).

Ovaj projekt će se provoditi decentralizirano.

Projekt br. 5.: „Poboljšanje on i off line sustava praćenja radioaktivnosti u okolišu u Hrvatskoj u redovnim i izvanrednim situacijama". Projekt se fokusira na poboljšanje sustava za on i off-line praćenje stanja okoliša u Republici Hrvatskoj potrebno kako bi u redovitim i izvanrednim situacijama bio udovoljen članak 35. Euroatom Ugovora, te posebno mreža dozimetara za zrak, on-line praćenje površinskih voda, off-line praćenje i mobilni

sustavi. Sastoji se od dvije komponente: komponente 1 za kupnju, instalaciju i puštanje u rad dodatne opreme za poboljšanje postojeće tehničke infrastrukture; i komponente 2 za verifikaciju postojećih gama dozimetara (GDR) u pogledu standardnih kriterija za lokacije i generiranje korektivnih/devijacijskih faktora ukoliko je potrebno a kako bi se mjerenje na GDR stanicama uskladilo sa zahtjevima EU za praćenje okoliša.

Projekt odgovara na neke od zaključaka IPA 2007 projekta "Procjena potreba i predložene aktivnosti s ciljem provođenja praćenja radioaktivnosti u okolišu u Albaniji, Bosni i Hercegovini, Hrvatskoj, bivšoj jugoslavenskoj republici Makedoniji, Crnoj Gori, Srbiji, kao i Kosovu" s odnosu na Hrvatsku.

Također je u potpunosti usklađen s ciljevima VIPD-a kada je u pitanju praćenje radioaktivnosti u okolišu.

Očekuju se zaključivanje sljedeća dva ugovora za provedbu ovog projekta: jedan ugovor o nabavi opreme za iznos EU su-financiranja od 310.250 eura, slijedom objave javnog natječaja u trećem kvartalu 2012 (predviđeno je nacionalno sufinanciranje u iznosu od 54.750 eura); i jedan ugovor o pružanju usluga za iznos EU su-financiranja od 64.000 eura, slijedom objave javnog natječaja u drugom kvartalu 2013 (predviđeno je nacionalno sufinanciranje u iznosu od 6.000 eura).

Ovaj projekt će se provoditi decentralizirano.

Projekt br. 6.: »Tehnička podrška IPA Višekorisničkom programu za nuklearnu sigurnost i zaštitu od zračenja« trebala bi omogućiti Općoj upravi za proširenje bolje upravljanje svim projektima koji se financiraju sredstvima programa IPA zahvaljujući stručnoj ekspertizi koju će pružati Zajednički centar za istraživanje – Institut za energiju (JRC-IE) u Pettenu. Ova će se podrška uglavnom sastojati od pripreme i pregledavanja opisa posla za nuklearne projekte, sudjelovanja u evaluacijskim odborima za natječaje, sastancima za pokretanje, napredak i završetak tijekom provedbe projekata i evaluaciji postignutih rezultata. Također će uključiti i verifikaciju zahtjeva za plaćanje koje Opća uprava za proširenje redovno prima od korisničkih institucija IPA nuklearnih projekata.

Administrativni sporazum u iznosu od 355.000 eura sklopit će se s JRC-IE-om u prvom kvartalu 2012. godine.

2. d Pitanja od zajedničkog interesa

Provedba projekata pod brojem 1. do 6. pridonijet će značajnom smanjenju izloženosti i poboljšati zaštitu ljudi i okoliša od ionizirajućeg zračenja na Zapadnom Balkanu. Kao općenito pravilo, povećanje kapaciteta tijela zaduženih za nuklearnu sigurnost je preduvjet za poboljšanje nuklearne sigurnosti i zaštite od zračenja na cijelom Zapadnom Balkanu.

2. e Rizici i pretpostavke

Provedba projekata pod brojem 1. do 5. u okviru ovog programa podliježe sljedećem preduvjetu:

- Nacionalna regulatorna tijela u području nuklearne sigurnosti i zaštite od zračenja su potpuno operativna te imaju dovoljan broj osoblja kako bi bila u stanju apsorbirati transfer znanja, posebno Kosovo.

3. PRORAČUN (IZNOSI U EUR)

3.a. Tablica indikativnog proračuna

3.a.a. Tablica za projekte koji će se provoditi pomoću zajedničkog upravljanja s IAEA-om

Zajedničko upravljanje	Izgradnja institucija (II)					Investicije (INV)					Ukupno (II + INV)	Ukupni IPA doprinos EU	
	Ukupni izdatak	IPA doprinos EU		Nacionalni doprinos*		Ukupni javni izdatak	IPA doprinos EU		Nacionalni doprinos*				
	EUR (a)=(b)+(c)	EUR (b)	% ⁽¹⁾	EUR (c)	% ⁽¹⁾	EUR (d)=(e)+(f)	EUR (e)	% ⁽¹⁾	EUR (f)	% ⁽¹⁾	EUR (g)=(a)+(d)	EUR (h)=(b)+(e)	% ⁽²⁾
Sektor 5 - Prometna i energetska infrastruktura uključujući nuklearnu sigurnost													
Projekt br. 1: Daljnje jačanje tehničkih kapaciteta nuklearnih regulatornih tijela u Bosni i Hercegovini i Crnoj Gori	850.000	850.000	100								850.000	850.000	-
UKUPNO	850.000	850.000	100								850.000	850.000	19

Iznosi bez PDV-a

* doprinos (javni i privatni nacionalni i/ili međunarodni doprinos) osiguravan od strane nacionalnih sudionika.

(1) Izraženo u % ukupnog izdatka II-a ili INV-a (stupac (a) ili (d)).

(2) Samo za redove sektora. Izraženo u % ukupnog iznosa stupca (h). Označava relativan udio prioriteta u odnosu na ukupni IPA doprinos EU za cijeli FP.

3.a.b. Tablica za centralizirane projekte

Centralizirano upravljanje	Izgradnja institucija (II)					Investicije (INV)					Ukupno (II + INV)	Ukupno IPA doprinos EU	
	Ukupni javni izdatak	IPA doprinos EU		Nacionalni javni doprinos*		Ukupni javni izdatak	IPA doprinos EU		Nacionalni javni doprinos*				
	EUR (a)=(b)+(c)	EUR (b)	% ⁽¹⁾	EUR (c)	% ⁽¹⁾	EUR (d)=(e)+(f)	EUR (e)	% ⁽¹⁾	EUR (f)	% ⁽¹⁾	EUR (g)=(a)+(d)	EUR (h)=(b)+(e)	% ⁽²⁾
Sektor 5 - Prometna i energetska infrastruktura, uključujući nuklearnu sigurnost													
Projekt br. 2: „Daljnje jačanje tehničkih kapaciteta nuklearnih regulatornih tijela u AL, CG, RS kao i KS“	2.100.000	2.100.000	100	-	-	200.000	200.000	100	-	-	2.300.000	2.300.000	
Projekt br. 3: „Jačanje zaštite od zračenja i nuklearne sigurnosti u CG kroz Unaprjeđenje Sposobnosti ITP“	-	-	-	-	-	395.000	300.000	76	95.000	24	395.000	300.000	
Projekt br. 6: Tehnička podrška IPA Višekorisničkom programu	355.000	355.000	100	-	-	-	-	-	-	-	355.000	355.000	
UKUPNO	2.455.000	2.455.000	100	-	-	595.000	500.000	84	95.000	16	3.095.000	2.955.000	64

Iznosi bez PDV-a

* Doprinos (javni i privatni nacionalni i/ili međunarodni doprinos) osiguravan od strane nacionalnih sudionika.

(1) Izraženo u % ukupnog izdatka II-a ili INV-a (stupac (a) ili (d)).

(2) Samo za redove sektora. Izraženo u % ukupnog iznosa stupca (h). Označava relativan udio prioriteta u odnosu na ukupni IPA doprinos EU za cijeli FP.

3.a.c. Tablica za decentralizirane projekte

Decentralizirano upravljanje	Izgradnja institucija (II)					Investicije (INV)					Ukupno (II + INV)	Ukupno IPA doprinos EU	
	Ukupni javni izdatak		IPA doprinos EU		Nacionalni javni doprinos*	Ukupni javni izdatak		IPA doprinos EU		Nacionalni javni doprinos*			
	EUR (a)=(b)+(c)	EUR (b)	% ⁽¹⁾	EUR (c)	% ⁽¹⁾	EUR (d)=(e)+(f)	EUR (e)	% ⁽¹⁾	EUR (f)	% ⁽¹⁾	EUR (g)=(a)+(d)	EUR (h)=(b)+(e)	% ⁽²⁾
Sektor 5 - Prometna energetska infrastruktura, uključujući nuklearnu sigurnost													
<i>Projekt br. 4:</i> „Poboljšanje sustava odgovora na izvanredni događaj u Republici Hrvatskoj”	190.000	171.000	90	19.000	10	310 000	263.500	85	46.500	15	500.000	434.500	
<i>Projekt br. 5</i> »Poboljšanje sustava za on i off-line praćenje radioaktivnosti u okolišu u Hrvatskoj u redovitim i izvanrednim situacijama”	70 000	64 000	91	6 000	9	365.000	310 250	85	54 750	15	435 000	374.250	
UKUPNO	260.000	235.000	90	25.000	10	675.000	573.750	85	101.250	15	935.000	808.750	17

Iznosi bez PDV-a

* javni doprinos (privatni doprinos se ne uzima u obzir (Članak 67(1) IPA IR) u sklopu decentraliziranog upravljanja.

(1) Izraženo u % ukupnog izdatka II-a ili INV-a (stupac (a) ili (d)).

(2) Samo za redove sektora. Izraženo u % ukupnog iznosa stupca (h). Označava relativan udio prioriteta u odnosu na ukupni IPA doprinos EU za cijeli FP.

3.a.d Tablica u kojoj je sažeto prikazano financiranje iz programa IPA sukladno usvojenom načinu upravljanja

	Izgradnja institucija (II)					Investicije (INV)					Ukupno (II + INV)	Ukupno IPA doprinos EU	
	Ukupni javni izdatak	IPA doprinos EU		Nacionalni javni doprinos*		Ukupni javni izdatak	IPA doprinos EU		Nacionalni javni doprinos				
	EUR (a)=(b)+(c)	EUR (b)	% ⁽¹⁾	EUR (c)	% ⁽¹⁾	EUR (d)=(e)+(f)	EUR (e)	% ⁽¹⁾	EUR (f)	% ⁽¹⁾	EUR (g)=(a)+(d)	EUR (h)=(b)+(e)	% ⁽²⁾
Zajedničko upravljanje	850.000	850.000	100	-	-	-	-	-	-	-	850.000	850.000	19
Centralizirano upravljanje	2.455.000	2.455.000	100	-	-	595.000	500.000	84	95.000	16	3.050.000	2.955.000	64
Decentralizirano upravljanje	260.000	235.000	90	25.000	10	675.000	573.750	85	101.250	15	935.000	808.750	17
UKUPNO	3.565.000	3.540.000	99.3	25.000	0.7	1.270.000	1.073.750	84.5	196.250	15.5	4.835.000	4.613.750	100

Iznosi bez PDV-a

* Doprinos (javni i privatni nacionalni i/ili međunarodni doprinos) osiguravan od strane nacionalnih sudionika za centralizirano upravljanje; javni doprinos (privatni doprinos se ne uzima u obzir (Članak 67(1) IPA IR) u sklopu decentraliziranog upravljanja.

(1) Izraženo u % ukupnog izdatka II-a ili INV-a (stupac (a) ili (d)).

(2) Izraženo u % ukupnog iznosa stupca (h).

3.b Načelo sufinanciranja koje se primjenjuje na program

Za projekt br. 1. u zajedničkom upravljanju s Međunarodnom agencijom za atomsku energiju, IPA doprinos EU predstavlja 100% ukupnog proračuna alociranog za ovaj dio programa. To je izračunato u odnosu na prihvatljive izdatke, što se zasniva na ukupnim izdacima. Na račun svog regionalnog karaktera projekt br. 1 se ne sufinancira.

Za projekte koji će se provoditi centraliziranim upravljanjem (projekti br. 2., 3. i 6.) IPA doprinos EU predstavlja 95% ukupnog proračuna alociranog ovom dijelu programa. To je izračunato u odnosu na prihvatljive izdatke, što se zasniva na ukupnim izdacima. Primjenjivat će se paralelno sufinanciranje. Ispunjeni su zahtjevi za sufinanciranje za INV na razini projekta za projekt br. 3. Sufinanciranje za projekt br. 2. nije planirano, to je regionalni projekt. Projekt br. 6. odnosi se na administrativni sporazum sa Zajedničkim centrom za istraživanje. Za ovu se aktivnost ne traži sufinanciranje.

Za projekte koji će se provoditi decentraliziranim upravljanjem (projekti br. 4. i 5.) IPA doprinos EU predstavlja 86% ukupnog proračuna alociranog ovom dijelu programa. To je izračunato u odnosu na prihvatljive izdatke, što se zasniva na ukupnim izdacima. Primjenjivat će se zajedničko sufinanciranje. Ispunjeni su zahtjevi za sufinanciranje za institucionalno jačanje (IB) i investicije (INV) na projektnoj razini.

4. PROVEDBA

4.1 Način upravljanja i modaliteti provedbe

Za projekt br. 1. program će provoditi Europska komisija pomoću zajedničkog upravljanja s Međunarodnom agencijom za atomsku energiju slijedom članka 53.d Financijske uredbe² i odnosnih odredbi Provedbenih pravila³. U tom cilju, Komisija i IAEA će sklopiti jedan Sporazum o sufinanciranju sukladno Financijskom i administrativnom okvirnom sporazumu (FAOS).

Zajedničko upravljanje će se iskoristiti kako bi se delegirala provedba zadataka međunarodnim organizacijama. Ovakav način upravljanja tiče se samo IAEA koja je trenutno predmet procijene sukladno članku 53.d Financijske uredbe. U očekivanju rezultata procjene, dužnosnik za ovjeravanje smatra da, na osnovu dugotrajne i lišene problema suradnje s IAEA, način zajedničkog upravljanja može biti predložen, a Konvencija može biti potpisana u skladu s odredbama članka 43. Provedbenih pravila Financijske Uredbe.

Projekte br. 2., 3., i 6: provodit će Europska komisija putem centraliziranog upravljanja sukladno članku 53.a Financijske uredbe i odnosnih odredbi Provedbenih pravila.

Projekti br. 4. i 5. provodit će se putem decentraliziranog upravljanja sukladno članku 53.c Financijske uredbe i odnosnih odredbi Provedbenih pravila. Korisnik nastaviti osiguravati

² SL L 248, 16.9.2002, str. 1.

³ SL L 357, 31.12.2002, str. 1.

poštivanje uvjeta sadržanih u članku 56. Financijske Uredbe.

Ex-ante kontrola Europske komisije primjenjivat će se na javnu nabavu, raspisivanje poziva za bespovratna sredstva i dodjelu ugovora i bespovratnih sredstava sve dok Europska komisija ne dozvoli decentralizirano upravljanje bez ex-ante kontrola kako je navedeno u članku 18. IPA Provedbene Uredbe⁴.

4.b Opća pravila u postupcima nabave te dodjele bespovratnih sredstava

Za projekt br. 1. opća pravila za postupke nabave i dodjele bespovratnih sredstava bit će utvrđena u Sporazumu o sufinanciranju između Komisije i IAEA-e koja provodi taj program/aktivnost.

Za projekte br. 2., br. 3., br. 4., br. 5. i br. 6. nabava će slijediti odredbe Dijela drugog, Naslova IV. Financijske uredbe i Dijela drugog, Naslova III., Poglavlja 3. Provedbenih pravila kao i pravila i postupke za ugovore o uslugama, robama i radovima koji se financiraju iz općeg proračuna Europskih zajednica u svrhe suradnje s trećim zemljama usvojenim od strane Komisije 24. svibnja 2007. godine (C(2007)2034).

Procedura dodjele bespovratnih sredstava slijedit će odredbe Dijela prvog, Naslova VI. Financijske uredbe i Dijela prvog, Naslova VI Provedbenih pravila

Ugovorna tijela također trebaju primjenjivati i smjernice o postupanju i standardne predloške te obrasce kojima se olakšava primjena prethodno navedenih pravila sadržanih u »Praktičnom vodiču kroz procedure ugovaranja pomoći EZ-a trećim zemljama« (»Praktični vodič«) kako je objavljeno na internetskim stranicama DEVCO na dan pokretanja postupka nabave ili dodjele bespovratnih sredstava. Osnovni kriteriji za izbor i dodjelu bespovratnih sredstava navedeni su Praktičnom vodiču. Detaljniji kriteriji za izbor i dodjelu bespovratnih sredstava bit će navedeni u Pozivu za predlaganje – Uputama za prijavitelje.

5. PRAĆENJE I EVALUACIJA

5.a Praćenje

Komisija može poduzeti sve mjere koje smatra potrebnima za nadzor predmetnih programa, a za projekte u okviru zajedničkog upravljanja s IAEA-om, te se mjere mogu provoditi zajednički s IAEA-om.

Praćenje decentraliziranih projekata provodit će se pomoću IPA nadzornog odbora uz pomoć Nadzornog odbora »Pomoć u tranziciji i izgradnja institucija«, kao i Zajedničkog nadzornog odbora.

Oni ocjenjuju učinkovitost, kvalitetu i usklađenost provedbe ovog programa. Mogu dostavljati prijedloge Europskoj komisiji i nacionalnom koordinatorskom programu IPA, uz primjerak

⁴ SL L 170, 29.6.2007, str. 1.

nacionalnom dužnosniku za ovjeravanje, za odluke o svim mjerama ispravaka kako bi se osiguralo ostvarivanje ciljeva programa i povećala djelotvornost pružene pomoći.

5.b Evaluacija

Programi prolaze ex-ante evaluacije, kao i povremene i, gdje je relevantno, ex post evaluacije sukladno člancima 57. i 82. Provedbenih pravila o programu IPA, u cilju poboljšanja kvalitete, učinkovitosti i dosljednosti pomoći iz fondova Zajednice i strategije i provedbe programa.

Za decentralizirane projekte, nakon prijenosa ovlasti upravljanja, odgovornost za provedbu povremenih evaluacija leži na Korisnici, bez prejudiciranja prava Europske komisije da izvršava ad hoc povremene evaluacije programa koje smatra potrebnima. Ex post evaluacija ostaje isključivo pravo Europske komisije čak i nakon prijenosa ovlasti na korisnice

Rezultati ex ante i povremene evaluacije uzimaju se u obzir u ciklusu programiranja i provedbe.

Komisija može provoditi i strateške evaluacije.

6. REVIZIJA, FINACIJSKA KONTROLA, MJERE ZA SUZBIJANJE PRIJEVARA, FINACIJSKA USKLAĐIVANJA, MJERE SPRJEČAVANJA I FINACIJSKI ISPRVACI

6.a Revizija, financijska kontrola i mjere za borbu protiv prijevara

Računi i operacije svih stranaka uključenih u provedbu ovog programa, kao i svi ugovori i sporazumi kojima se provodi ovaj program, podliježu, s jedne strane, nadzoru i financijskoj kontroli Europske komisije (uključujući i Europski ured za borbu protiv prijevara), koja može provoditi provjere prema svojoj odluci, bilo samostalno ili preko vanjskog revizora i, s druge strane, revizijama Europskog revizorskog suda. To uključuje mjere poput ex-ante provjera nadmetanja i ugovaranja koje provodi EU Delegacija u Korisnicama.

Da bi se osigurala efikasna zaštita financijskih interesa Zajednice, Europska komisija (uključujući i Europski ured za borbu protiv prijevara), može provesti provjere na terenu i inspekcije sukladno postupcima predviđenim u Uredbi Vijeća (EZ-a, Euratom) br. 2185/96⁵.

Prethodno opisane kontrole i revizije primjenjive su na sve izvođače, podizvođače i korisnike bespovratnih sredstava koji su primili sredstva EU

6.b Financijska usklađivanja

Za decentralizirane projekte, nacionalni dužnosnik za ovjeravanje, koji je prvi odgovoran za provođenje istrage o svim nepravilnostima, provodi financijska usklađenja u slučajevima gdje su otkrivene nepravilnosti ili propusti u vezi s provedbom ovoga programa, otkazivanjem

⁵ SL L 292; 15.11.1996.; str. 2.

cjelokupnog ili dijela doprinosa EU. Nacionalni dužnosnik za ovjeravanje uzima u obzir vrstu i težinu nepravilnosti i financijski gubitak za pomoć Zajednice.

U slučaju nepravilnosti, uključujući propuste i prijevare, nacionalni dužnosnik za ovjeravanje izvršava povrat pomoći EU plaćene Korisniku sukladno nacionalnim postupcima povrata.

6.c Tijek revizije

Za decentralizirane projekte, nacionalni dužnosnik za ovjeravanje brine se da sve relevantne informacije budu dostupne kako bi se u svakom trenutku osigurao dovoljno detaljan tijek revizije. Te informacije uključuju dokumentirane dokaze o odobrenju zahtjeva za plaćanje, knjiženju i plaćanju takvih zahtjeva te o obradi predujmova, garancija i dugova.

6.d Mjere sprječavanja

Za decentralizirane projekte, Korisnice osiguravaju provođenje istrage i učinkovito postupanje u slučajevima kod kojih postoji sumnja u prijevaru i nepravilnosti i osiguravaju funkcioniranje mehanizma kontrole i izvješćivanja istovjetnog onome predviđenom u Uredbi komisije (EZ-a) br. 1828/2006⁶. Službe Europske komisije moraju bez odgađanja biti izvještene u slučaju da postoji sumnja u prijevaru ili nepravilnost kao i o svim mjerama poduzetim s tim u vezi. U slučaju da nema sumnjivih ili stvarnih slučajeva prijevare ili nepravilnosti o kojima bi se izvijestilo, Korisnica je dužna Europsku komisiju o toj činjenici izvijestiti u roku od dva mjeseca od završetka svakog kvartala.

Nepravilnost označava bilo kakvo kršenje odredbe primjenjivih propisa i ugovora koje proizlazi iz radnje ili propusta gospodarskog subjekta, a koje ima, ili može imati, učinak da utječe na opći proračun Europske unije kroz neopravdanu troškovnu stavku.

Prijevara označava bilo koju namjernu radnju ili propust vezan uz: korištenje ili predstavljanje krivih, netočnih ili nepotpunih izjava ili dokumenata, koje kao učinak ima krivo doznačavanje ili zadržavanje sredstava iz općeg proračuna Europske unije ili proračuna kojima upravlja Europska unija ili netko u njeno ime; prikriivanje informacija čime se krši određena obveza s istim učinkom; pogrešna primjena takvih sredstava u svrhe različite od onih za koje su prvobitno dodijeljena.

Korisnica je dužna poduzeti odgovarajuće mjere za sprječavanje i suzbijanje aktivne i pasivne korupcije u svim fazama postupaka nabave ili postupka dodjele bespovratnih sredstava, kao i tijekom provedbe odnosnih ugovora.

Aktivna korupcija definira se kao nečija namjerna radnja kojom se službeniku, za njega ili za treću stranu, obećava ili daje, neposredno ili putem posrednika, prednost bilo koje vrste kako bi djelovao ili se suzdržao od djelovanja u skladu sa svojom obvezom, ili obavljao svoje funkcije protivno službenim dužnostima na način koji šteti, ili će vjerojatno štetiti, financijskim interesima Europske unije.

Pasivna korupcija definira se kao namjerna radnja službenika koji neposredno, ili putem posrednika, traži ili prima bilo kakvu vrstu prednosti, za sebe ili treću stranu, ili prihvaća obećanje takve prednosti, kako bi djelovao ili se suzdržao od djelovanja u skladu sa svojom

⁶ SL L 371, 27. 12. 2006., str. 1

dužnošću, ili obavljao svoju funkciju protivno službenim dužnostima na način koji šteti, ili će vjerojatno štetiti, financijskim interesima Europske unije.

Tijela Korisnice, uključujući i osoblje odgovorno za provedbu programa, brinu se također i za poduzimanje svih potrebnih mjera predostrožnosti kako bi se spriječila opasnost od sukoba interesa, a Europsku komisiju odmah obavještavaju o sukobu interesa ili situaciji koja bi mogla izazvati takav sukob.

6.e Financijske ispravke

Za decentralizirane projekte, radi osiguranja da se sredstva koriste u skladu s primjenjivim propisima, Europska komisija primjenjuje postupke obračuna ili mehanizme financijskih ispravaka sukladno članku 53.c stavak 2. Financijske uredbe te kako je navedeno u Okvirnom sporazumu sklopljenom između Europske komisije i Korisnice.

Financijski ispravak se može javiti uslijed:

- (i) utvrđivanja specifične nepravilnosti, uključujući prijevaru; ili
- (ii) utvrđivanja slabosti ili nedostatka u sustavima upravljanja i kontrole Korisnica;

Ukoliko Europska komisija otkrije da je izdatak u okviru ovog programa nastao na način kojim se krše primjenjiva pravila, odlučuje koji će iznosi biti isključeni iz financiranja iz sredstava EU.

Obračun i utvrđivanje takvih ispravki, kao i odnosnih povrata, izrađuje Europska komisija, slijedom kriterija i postupaka iz Provedbene uredbe o programu IPA.

7. NEZNATNO RE-ALOCIRANJE SREDSTAVA

Dužnosnik za ovjeravanje pri delegaciji (DOD) ili dužnosnik za ovjeravanje pri subdelegaciji (DOSD), sukladno prenesenim ovlastima danim mu od strane DOD-a, u skladu s načelima pravilnog financijskog upravljanja, može izvršiti realociranje sredstava manjeg opsega, a bez da je za to potrebno izmijeniti financijsku odluku. U tom smislu, kumulativne realokacije koje ne prelaze 20% ukupnog iznosa alociranog za program, koje podliježe ograničenju od 4 milijuna eura, neće se smatrati značajnim pod uvjetom da ne utječu na vrstu i ciljeve programa. IPA odbor bit će informiran o gore navedenim realokacijama sredstava.

8. OGRANIČENE PROMJENE U PROVEDBI PROGRAMA

Ograničene promjene u provedbi ovog programa koje utječu na elemente navedene u članku

90. Provedbenih pravila Financijske uredbe, koji su indikativne prirode⁷, može izvršiti dužnosnik za ovjeravanje pri delegaciji (DOD), ili dužnosnik za ovjeravanje pri subdelegaciji (DOSD), sukladno prenesenim ovlastima danim mu od strane DOD-a, sukladno načelima pravilnog financijskog upravljanja bez neophodnih izmjena odluka o financiranju.

⁷ Ovi osnovni elementi indikativne prirode su, za bespovratna sredstva, indikativni iznos poziva na dostavu prijedloga projekata i za nabavu, indikativni broj i vrsta predviđenih ugovora te indikativni vremenski okvir za pokretanje postupaka nabave.

**DODATAK B OKVIRNI SPORAZUM IZMEĐU VLADE REPUBLIKE
HRVATSKE I KOMISIJE EUROPSKIH ZAJEDNICA OD 27.
KOLOVOZA 2007. GODINE**

OKVIRNI SPORAZUM

IZMEĐU

VLADE REPUBLIKE HRVATSKE

I

KOMISIJE EUROPSKIH ZAJEDNICA

**O PRAVILIMA ZA SURADNJU U SVEZI FINANCIJSKE POMOĆI EUROPSKOJ
ZAJEDNICI REPUBLICI HRVATSKOJ U PROVEDBI POMOĆI U OKVIRU
INSTRUMENTA PRETPRISTUPNE POMOĆI
(IPA)**

27. kolovoza 2007. godine

Dodaci:

- DODATAK A: Funkcije i zajedničke odgovornosti struktura, direkcija i tijela u skladu s člankom 8. Okvirnog sporazuma između Komisije i Vlade Republike Hrvatske od 27. kolovoza 2007. godine
- DODATAK B: Obrazac Izjave o jamstvu Nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje u skladu s člankom 17. Okvirnog sporazuma između Komisije i Vlade Republike Hrvatske od 27. kolovoza 2007. godine
- DODATAK C: Obrazac Godišnjeg izvješća o obavljenim revizijama Tijela Republike Hrvatske nadležnog za reviziju u skladu s člankom 29. stavkom 2.(b) Provedbene uredbe o programu IPA
- DODATAK D: Obrazac Godišnjeg revizijskog mišljenja Tijela Republike Hrvatske nadležnog za reviziju u skladu s člankom 29. stavkom 2.(b) Provedbene uredbe o programu IPA
- DODATAK E: Obrazac Revizijskog mišljenja Tijela Republike Hrvatske nadležnom za reviziju o završnoj izjavi o izdacima za zatvaranje programa ili dijelova programa u skladu s člankom 29. stavkom 2.(b) Provedbene uredbe o programu IPA

Komisija Europskih zajednica, u daljnjem tekstu: »Komisija«, djelujući za i u ime Europske zajednice, u daljnjem tekstu: »Zajednica«

s jedne strane,

i

Vlada Republike Hrvatske, djelujući za i u ime Republike Hrvatske, u daljnjem tekstu: »Korisnik« sa druge strane,

zajednički nazvane »ugovorne stranke«

Uzimajući u obzir da

- (1) Dana 1. kolovoza 2006. godine, Vijeće Europske unije usvojilo je Uredbu (EZ) br. 1085/2006 od 17. srpnja 2006.⁽¹⁾ kojom se uspostavlja Instrument pretpristupne pomoći (dalje u tekstu: »Okvirna uredba o programu IPA«). Na snazi od 1. siječnja 2007. godine, ovaj novi instrument predstavlja jedinstvenu pravnu osnovu za pružanje financijske pomoći državama kandidatima i potencijalnim kandidatima u nastojanjima na unapređenju političkih, gospodarskih i institucionalnih reformi na putu do punopravnog članstva u Europskoj uniji;
- (2) Dana 12. lipnja 2007., Komisija je usvojila uredbu kojom se provodi Okvirna uredba o programu IPA, koja sadrži detaljne važeće odredbe o upravljanju i kontroli;
- (3) Ovaj novi instrument pretpristupne pomoći (IPA) zamjenjuje pet prethodnih instrumenata u pretpristupnom razdoblju: Uredba (EEZ) br. 3906/1989 o ekonomskoj pomoći određenim zemljama u srednjoj i istočnoj Europi, Uredba (EZ) br. 1267/1999 kojom se uspostavlja instrument strukturnih politika za pretpristupno razdoblje, Uredba (EZ) br. 1268/1999 o potpori Zajednice za pretpristupne mjere za poljoprivredu i ruralni razvoj; Uredba (EZ) br. 2666/2000 o pomoći Albaniji, Bosni i Hercegovini, Hrvatskoj, Saveznoj Republici Jugoslaviji i Bivšoj Jugoslavenskoj Republici Makedoniji kojom se ukida Uredba (EZ-a) br. 1628/96 i mijenjaju i dopunjuju Uredbe (EEZ-a) br. 3906/89 i (EEZ-a) br. 1360/90 i Odluke 97/256/EZ i 1999/311/EZ, Uredba (EZ) 2500/2001 o financijskoj pomoći Turskoj;
- (4) Korisnik ispunjava uvjete u okviru programa IPA kako je određeno u Okvirnoj uredbi o programu IPA i u Uredbi Komisije br. 718/2007 od 12. lipnja 2007.⁽²⁾ kojom se provodi Okvirna uredba o programu IPA (dalje u tekstu »Provedbena uredba o programu IPA«);

¹ SL L 210, 31 srpnja 2006, str. 82

² SL L 170, 29 lipnja 2007.

- (5) Korisnik je naveden u Dodatku I. Okvirne uredbe o programu IPA te bi mu stoga trebalo biti otvoreno pet komponenti uspostavljenih u okviru programa IPA, odnosno, Pomoć u tranziciji i jačanje institucija, Prekogranična suradnja, Regionalni razvoj, Razvoj ljudskih potencijala i Ruralni razvoj;
- (6) Stoga je nužno utvrditi pravila za suradnju u svezi financijske pomoći EZ s Korisnikom u okviru instrumenta IPA;

SPORAZUMJELE SU SE KAKO SLIJEDI:

Odjeljak I. OPĆE ODREDBE

Članak 1. Tumačenje

- (1) Ako u ovom Okvirnom sporazumu nema izričite suprotne odredbe, pojmovi koji se koriste u ovom Sporazumu nose isto značenje kao ono koje im je pripisano u Okvirnoj uredbi o programu IPA i Provedbenoj uredbi o programu IPA.
- (2) Ako u ovom Okvirnom sporazumu nema izričite suprotne odredbe, pozivanje na ovaj Sporazum predstavlja pozivanje na ovaj sporazum kako je povremeno izmijenjen, dopunjen ili zamijenjen.
- (3) Svako pozivanje na uredbe Vijeća ili Komisije odnosi se na onu verziju tih uredbi kako je naznačeno. Ukoliko je potrebno, izmjene tih uredbi prenijet će se u ovaj Okvirni sporazum pomoću izmjena i dopuna.
- (4) Naslovi u ovom Sporazumu nemaju pravno značenje i ne utječu na njegovo tumačenje.

Članak 2. Djelomična ništavnost i nenamjerne praznine

Ukoliko neka odredba ovog Sporazuma jest ili postane ništava, ili ako ovaj Sporazum sadrži nenamjerne praznine, to neće utjecati na valjanost ostalih odredbi ovog Sporazuma. Ugovorne stranke će zamijeniti ništavu odredbu valjanom odredbom koja će biti što je moguće bliža svrsi namjere ništave odredbe. Ugovorne stranke će popuniti sve nenamjerne praznine odredbom koja najbolje odgovara svrsi i namjeri ovog Sporazuma u skladu s Okvirnom uredbom o programu IPA i Provedbenom uredbom o programu IPA.

Članak 3. Cilj

- (1) U cilju promicanja suradnje između ugovornih stranaka i pomoći Korisniku u postupnom usklađivanju sa standardima i politikama Europske unije, uključujući, gdje je to primjereno, pravnu stečevinu Europske unije, u pogledu članstva, ugovorne stranke ugovaraju provedbu aktivnosti u raznim područjima kako je navedeno u dvije prethodno spomenute uredbe i kako je primjenjivo na Korisnika.

- (2) Aktivnosti pomoći financiraju se i provode u okviru pravnog, administrativnog i tehničkog okvira iz ovog Sporazuma te kako je detaljnije navedeno u Sektorskim sporazumima i/ili Sporazumima o financiranju, ako ih bude.
- (3) Korisnik poduzima sve potrebne korake kako bi osigurao odgovarajuće izvršavanje svih aktivnosti pomoći i omogućio provedbu povezanih programa.

Članak 4. Opća pravila o financijskoj pomoći

- (1) Sljedeća načela primjenjuju se na financijsku pomoć Zajednice u okviru programa IPA:
 - a) Pomoć poštuje načela koherentnosti, komplementarnosti ili dopunjavanja, koordinacije, partnerstva i koncentracije,
 - b) Pomoć je usklađena s politikama EU i podržava usuglašavanje s pravnom stečevinom,
 - c) Pomoć poštuje proračunska načela iz Uredbe Vijeća (EZ, Euratom) br. 1605/2002 od 25. lipnja 2002.⁽³⁾ o Financijskoj uredbi koja se primjenjuje na opći proračun Europskih zajednica (dalje u tekstu: »Financijska uredba«) i njezinim provedbenim Uredbama⁽⁴⁾,
 - d) Pomoć je usklađena s potrebama utvrđenim u procesu proširenja i apsorpcijskim kapacitetima Korisnika. U obzir uzima i naučeno iz prethodnih iskustava,
 - e) Snažno se potiče preuzimanje odgovornosti Korisnika nad programiranjem i provedbom a osigurava se i odgovarajuća uočljivost intervencije EU,
 - f) Operacije se uredno pripremaju, s jasnim i provjerljivim ciljevima, koje treba ostvariti u zadanom roku; postignute rezultate potrebno je ocijeniti pomoću jasno mjerljivih i odgovarajućih pokazatelja,
 - g) Svaka diskriminacija po osnovi spolne, rasne ili nacionalne pripadnosti, vjeroispovijesti ili uvjerenja, invalidnosti, dobi ili spolnoj orijentaciji sprječava se tijekom raznih faza provedbe pomoći,
 - h) Ciljevi pomoći u pretpristupnom razdoblju provode se u okviru održivog razvoja i promidžbe općeg cilja Zajednice na zaštiti i poboljšanju okoliša.
- (2) Pomoć za Korisnika temelji se na prioritetima utvrđenim u postojećim dokumentima, odnosno u Europskom partnerstvu, Pristupnom partnerstvu, nacionalnom programu za usvajanje pravne stečevine, izvješćima i strateškom dokumentu sadržanom u godišnjem paketu dokumenata Europske komisije za proširenje EU, Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju i pregovaračkom okviru.

³ SL L 248, rujna 2002., str 1., prema izmjenama Uredbom br. 1995/2006 od 13. prosinca 2006 (SL L 390) 30. prosinac 2006, str 1.)

⁴ Uredba Komisije (EZ, Euroatom) 2342/2002 od 23. prosinca 2002. kojom se uređuju detaljna pravila provedbe Uredbe Vijeća (EZ, Euroatom) 1605/2002 (SL L 357, 31.12.2002, str. 1), izmijenjena Uredbom Komisije 478/2007 od 23. travnja 2007. (SL L 111, 28.4.2007.)

- (3) Sve operacije koje primaju pomoć u okviru programa IPA u načelu zahtijevaju sufinanciranje od strane Korisnika i Zajednice, osim ako nije drukčije dogovoreno u Sektorskom sporazumu ili Sporazumu o financiranju.
- (4) Tamo gdje izvršenje aktivnosti ovisi o financijskim obvezama iz Korisnikovih vlastitih sredstava ili drugih izvora financiranja, financiranje Zajednice postaje dostupno u onom trenutku kada financijske obveze Korisnika i/ili drugi izvori financiranja i sami postanu dostupni.
- (5) Osiguranje financiranja od strane Zajednice u okviru programa IPA podliježe ispunjenju obveza Korisnika prema ovom Okvirnom sporazumu i prema Sektorskim sporazumima i Sporazumima o financiranju, ako ih bude.

Članak 5. Načini provedbe

- (1) Za provedbu pomoći u okviru programa IPA u Republici Hrvatskoj, utvrđeno je decentralizirano upravljanje, čime Komisija prenosi upravljanje određenim mjerama na Korisnika, dok zadržava ukupnu krajnju odgovornost za izvršenje općeg proračuna sukladno članku 53.c Financijske uredbe i povezanih odredbi iz Ugovora o osnivanju EZ, primjenjuje se kao pravilo. Decentralizirano upravljanje mora pokriti najmanje provođenje natječaja, ugovaranje i isplate od strane državne uprave Korisnika. Operacije se provode u skladu s odredbama iz članka 53.c Financijske uredbe i onim navedenim u ovom članku.
- (2) No ugovorne stranke mogu se sporazumjeti da će koristiti
 - a) centralizirano upravljanje kako je određeno u članku 53.a Financijske uredbe u okviru komponente Pomoći u tranziciji i jačanju institucija, posebno za regionalne i horizontalne programe, i u okviru komponente Prekogranične suradnje. Ono također može biti korišteno za tehničku pomoć unutar bilo koje komponente programa IPA. Operacije se provode u skladu s odredbama iz članka 53. točka (a), 53.a i 54. do 57. Financijske uredbe.
 - b) zajedničko upravljanje kako je utvrđeno u članku 53.d Financijske uredbe za komponentu Pomoći u tranziciji i jačanje institucija, posebno za regionalne i horizontalne programe, i za programe koji uključuju međunarodne organizacije. Operacije se provode u skladu s odredbama iz članka 53. točka (c) i 53.d Financijske uredbe.
 - c) podijeljeno upravljanje kako je utvrđeno u članku 53.b Financijske uredbe u okviru komponente Prekogranične suradnje, za prekogranične programe koji uključuju države članice Europske unije. Operacije se provode u skladu s odredbama iz članka 53. točka (b), 53.b i Glave II. Drugog dijela Financijske uredbe. Sljedeća posebna odredba uzima se u obzir pri provedbi prekograničnih programa s državama članicama.

U slučaju kada jedna ili više država članica Europske unije i Korisnik sudjeluju u prekograničnom programu a nisu još spremne za provedbu cijelog programa pod podijeljenim upravljanjem, onaj dio programa koji se odnosi na državu(e) članicu(e) provodi se u skladu s Glavom II. (Komponenta prekogranične

suradnje), Poglavljem III., Odjeljkom 2. Provedbene uredbe o programu IPA (članci 101. do 138.), a onaj dio programa koji se odnosi na Korisnika provodi se u skladu s Glavom II., Poglavljem III., Odjeljkom 3. Provedbene uredbe o programu IPA. (članci 139. do 146. Provedbene uredbe o programu IPA, osim članka 142., Primjenjuju se odredbe iz članka 110. koje se odnose na zajednički nadzorni odbor).

- (3) Ukoliko to zahtijeva odnosna Odluka o financiranju, Komisija i Korisnik sklapaju Sporazum o financiranju u skladu sa člankom 8. Provedbene uredbe o programu IPA o višegodišnjim ili godišnjim programima. Sporazumi o financiranju mogu se sklapati između Komisije i nekoliko država korisnica u okviru programa IPA uključujući Korisnika za pomoć za programe koji se odnose na više država i horizontalne inicijative.
- (4) Ovaj Okvirni sporazum primjenjuje se na sve Sporazume o financiranju sklopljene između ugovornih stranaka radi financijske pomoći u okviru programa IPA. Tamo gdje postoje, Sektorski sporazumi u vezi s odnosnom komponentom primjenjuju se na sve Sporazume o financiranju sklopljene u okviru te komponente. Ukoliko Sporazum o financiranju ne postoji, pravila sadržana u ovom Okvirnom sporazumu primjenjuju se zajedno sa Sektorskim sporazumima, ako ih bude.

ODJELJAK II. UPRAVNE STRUKTURE I TIJELA

Članak 6. Uspostavljanje i imenovanje struktura i tijela za decentralizirano upravljanje

- (1) Korisnik mora imenovati sljedeće strukture i tijela u slučaju decentraliziranog upravljanja:
 - a) Dužnosnika nadležnog za akreditaciju (DNA);
 - b) Nacionalnog koordinatora programa IPA (NIPAK);
 - c) Strateškog koordinatora za komponentu Regionalnog razvoja i komponentu Razvoja ljudskih potencijala;
 - d) Nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje (NDO);
 - e) Nacionalni fond (NF);
 - f) Operativne strukture za svaku komponentu ili program, zadužene za upravljanje i provedbu pomoći u okviru Uredbe o programu IPA;
 - g) Tijelo nadležno za reviziju.
- (2) Posebne direkcije mogu se uspostaviti unutar općeg okvira koji utvrđuju prethodno opisane direkcije i tijela unutar ili izvan operativnih struktura koje su na početku imenovane. Korisnik osigurava da krajnja odgovornost za funkcije operativnih struktura ostane na operativnoj strukturi koja je na početku imenovana. Takvo restrukturiranje postaje formalno u pisanim sporazumima ili aktima Vlade te podliježe akreditaciji od strane nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje i prijenosu upravljanja od strane Komisije.

- (3) Korisnik mora osigurati da se odgovarajuća podjela dužnosti primjenjuje na direkcije i tijela iz prethodnog stavka 1. i 2. u skladu s člankom 56. Financijske uredbe. Dužnosti se dijele kada se različiti zadaci u vezi s nekom transakcijom dodjeljuju različitim osobljima, što pomaže osiguranju da svaki zasebni zadatak bude pravilno obavljen.

Članak 7. Uspostavljanje i imenovanje struktura i tijela za centralizirano ili zajedničko upravljanje

- (1) U slučaju centraliziranog ili zajedničkog upravljanja, nacionalni koordinator programa IPA djeluje kao predstavnik Korisnika prema Komisiji. Brine se za održavanje bliske veze između Komisije i Korisnika i u pogledu općeg procesa pristupanja i u pogledu pomoći EU u pretpristupnom razdoblju u okviru programa IPA.
- (2) Nacionalni koordinator programa IPA odgovoran je i za koordinaciju sudjelovanja Korisnika u odnosnim prekograničnim programima, kako s državama članicama tako i s drugim državama korisnicama, kao i u transnacionalnim, međuregionalnim ili programima morskih slivova u okviru drugih instrumenata Zajednice. Nacionalni koordinator programa IPA može delegirati zadatke u vezi s ovom potonjom odgovornošću na koordinatore prekogranične suradnje.
- (3) U slučaju komponente Prekogranične suradnje, operativne strukture imenuje i uspostavlja Korisnik, u skladu sa člankom 139. Provedbene uredbe o programu IPA.

Članak 8. Funkcije i zajedničke odgovornosti struktura, direkcija i tijela

- (1) Direkcijama i tijelima navedenim u prethodnom članku 6. dodjeljuju se funkcije i zajedničke odgovornosti kako je navedeno u **DODATKU A** ovom Okvirnom sporazumu.
- (2) Posebne dodjele funkcija i odgovornosti u vezi s pojedinom komponentom mogu se odrediti u Sektorskim sporazumima ili Sporazumima o financiranju. Ne smiju biti u suprotnosti s osnovnim pristupom odabranim za dodjelu funkcija i zajedničkih odgovornosti kako je prikazano u **DODATKU A**.
- (3) Ukoliko je u okviru decentraliziranog upravljanja određenim osobama dodijeljena odgovornost za neku aktivnost u vezi s upravljanjem, provedbom i kontrolom programa, Korisnik je dužan takvim osobama omogućiti izvršavanje dužnosti povezanih s tom odgovornošću uključujući i u slučajevima u kojima nema hijerarhijske veze između njih i direkcija koje sudjeluju u toj aktivnosti. Korisnik je posebno dužan tim osobama dati ovlast za uspostavljanje, kroz formalne sporazume o ulogama i odgovornostima između njih i odnosnih tijela:
- a) odgovarajućeg sustava za razmjenu informacija, uključujući ovlast za traženje informacija i pravo pristupa dokumentaciji i osoblju na lokaciji, ako je potrebno,
 - b) standarda koje treba ispuniti,
 - c) postupaka koje treba slijediti.

ODJELJAK III. AKREDITACIJA I PRIJENOS OVLASTI UPRAVLJANJA U OKVIRU DECENTRALIZIRANOG UPRAVLJANJA

Članak 9. Zajednički zahtjevi

Upravljanje u vezi s nekom komponentom, programom ili mjerom može se prenijeti na Republiku Hrvatsku, samo ako i kada se ispune sljedeći zahtjevi:

- a) Korisnik ispunjava uvjete iz članka 56. Financijske uredbe, posebno u pogledu sustava upravljanja i kontrole. Sustavi upravljanja i kontrole uspostavljeni u Republici Hrvatskoj osiguravaju djelotvornu i učinkovitu kontrolu najmanje u područjima navedenim u Dodatku Provedbene uredbe o programu IPA te kako je navedeno pod Brojem 1 c) u **DODATKU A** ovom Okvirnom sporazumu. Ugovorne stranke mogu dogovoriti dodatne uvjete u Sektorskim sporazumima ili Sporazumima o financiranju.
- b) Dužnosnik nadležan za akreditaciju dao je akreditaciju nacionalnom dužnosniku za ovjeravanje ujedno
 - i kao čelniku nacionalnog fonda koji nosi ukupnu odgovornost za financijsko upravljanje fondovima EU u Republici Hrvatskoj i odgovara za pravovaljanost i ispravnost odnosnih transakcija;
 - i u pogledu sposobnosti nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje da ispuni odgovornosti radi učinkovitog funkcioniranja sustava upravljanja i kontrole u okviru programa IPA.

Akreditacija nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje pokriva i nacionalni fond, kako je opisano u Dodatku A, 5.

- c) Nacionalni dužnosnik za ovjeravanje akreditirao je relevantne operativne strukture.

Članak 10. Postupak za akreditaciju Nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje i Nacionalnog fonda od strane Dužnosnik nadležnog za akreditaciju

- (1) Akreditacija nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje u skladu sa člankom 11. Provedbene uredbe o programu IPA podliježe njegovom ispunjavanju važećih zahtjeva iz članka 11. spomenute uredbe te kako je detaljnije određeno u Dodatku A, 4. Ovu akreditaciju prati revizijsko mišljenje koje sastavlja vanjski revizor funkcionalno neovisan od svih sudionika u sustavu upravljanja i kontrole. Revizijsko mišljenje zasnivat će se na ispitivanjima provedenim u skladu s međunarodno prihvaćenim revizijskim standardima.
- (2) Dužnosnik nadležan za akreditaciju dužan je izvijestiti Komisiju o akreditaciji nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje, najkasnije do izvijesti o akreditaciji prve operativne strukture. Dužnosnik nadležan za akreditaciju dužan je osigurati sve relevantne popratne podatke na zahtjev Komisije.
- (3) Dužnosnik nadležan za akreditaciju dužan je smjesta izvjestiti Komisiju o svim promjenama glede nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje ili nacionalnog fonda. U slučaju da promjena utječe na nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje ili nacionalni fond u vezi s važećim zahtjevima iz članka 11. Provedbene uredbe o programu IPA, dužnosnik nadležan za akreditaciju Komisiji šalje procjenu o posljedicama takve

promjene na valjanost akreditacije. Ukoliko je takva promjena značajna, dužnosnik nadležan za akreditaciju dužan je također izvijestiti Komisiju o svojoj odluci glede akreditacije.

Članak 11. Postupak za akreditaciju Operativnih struktura od strane Nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje

- (1) Akreditacija operativne strukture podliježe ispunjavanju zahtjeva iz članka 11. Provedbene uredbe o programu IPA. To jamstvo popraćeno je revizijskim mišljenjem koje izrađuje vanjski revizor, funkcionalno neovisan od svih sudionika u sustavu upravljanja i kontrole. Revizijsko mišljenje se temelji na ispitivanjima provedenim u skladu s međunarodno prihvaćenim revizijskim standardima.
- (2) Nacionalni dužnosnik za ovjeravanje dužan je izvijestiti Komisiju o akreditaciji operativnih struktura i osigurati sve relevantne popratne podatke na zahtjev Komisije, uključujući opis sustava upravljanja i kontrole.

Članak 12. Postupak za postupak prijenosa ovlasti upravljanja od strane Komisije

- (1) Komisija prenosi ovlasti za upravljanje na Korisnika tek nakon imenovanja i uspostavljanja tijela i direkcija iz prethodnog članka 6. i nakon što se ispune uvjeti iz ovoga članka.
- (2) Prije prijenosa ovlasti upravljanja, Komisija pregledava akreditacije nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje i operativnih struktura kako je navedeno u prethodnim člancima 10. i 11. i provjerava postupke i strukture bilo kojeg od odnosnih tijela ili direkcija u Republici Hrvatskoj. Ovo može uključiti provjere na lokaciji od strane službi Komisije ili podugovaranje nekoj revizorskoj kući.
- (3) Komisija može, pri svojoj odluci o prijenosu ovlasti upravljanja, odrediti dodatne uvjete, u pogledu osiguranja ispunjavanja zahtjeva iz članka 11. Provedbene uredbe o programu IPA. Ti dodatni uvjeti moraju se ispuniti unutar utvrđenog roka koji određuje Komisija kako bi prijenos ovlasti upravljanja ostao na snazi.
- (4) Odluka Komisije o prijenosu ovlasti upravljanja navodi popis ex ante kontrola, ako ih bude, koje će Komisija provesti o nadmetanju za ugovore, objavljivanju poziva na dostavu prijedloga i dodjeli ugovora i bespovratnih sredstava. Ovaj popis može se razlikovati ovisno o komponenti ili programu. Ex ante kontrole se primjenjuju, ovisno o komponenti ili programu, sve dok Komisija ne dopusti decentralizirano upravljanje bez ex ante kontrola kako je navedeno u donjem članku 16.

Članak 13. Povlačenje ili oduzimanje akreditacije Nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje i Nacionalnog fonda

- (1) Nakon prijenosa ovlasti upravljanja sa Komisije, dužnosnik nadležan za akreditaciju odgovoran je za nadzor trajnog ispunjenja svih zahtjeva da bi se ova akreditacija zadržala te je dužan obavijestiti Komisiju o svim značajnim promjenama s njom u vezi.
- (2) Ukoliko bilo koji od važećih zahtjeva iz članka 11. Provedbene uredbe o programu IPA nije, ili više nije, ispunjen, dužnosnik nadležan za akreditaciju dužan je ili oduzeti ili povući akreditaciju nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje te smjesta izvijestiti Komisiju o svojoj odluci i razlozima za tu odluku. Dužnosnik nadležan za akreditaciju dužan je osobno se uvjeriti da su ti zahtjevi ponovno ispunjeni prije vraćanja akreditacije. Potvrdu prati revizijsko mišljenje kako je navedeno u prethodnom članku 10. stavku 1.
- (3) U slučaju da dužnosnik nadležan za akreditaciju povuče ili oduzme akreditaciju nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje, primjenjuju se sljedeće odredbe:
 - Komisija prestaje prebacivati sredstva Korisniku za vrijeme razdoblja kada akreditacija nije na snazi,
 - Tijekom razdoblja u kojem akreditacija nije na snazi, svi računi u eurima ili računi u eurima za predmetne komponente bit će blokirani, a isplate koje je Nacionalni fond izvršio s tih blokiranih računa u eurima neće se smatrati prihvatljivima za financiranje Zajednice,
 - Ne dovodeći u pitanje bilo koje druge financijske ispravke, Komisija može provoditi financijske ispravke kako je navedeno u donjem članku 30. protiv Korisnika u vezi s prošlim nepoštivanjem zahtjeva za prijenos ovlasti upravljanja.

Članak 14. Povlačenje ili oduzimanje akreditacije Operativnih struktura

- (1) Nakon prijenosa ovlasti upravljanja sa Komisije, nacionalni dužnosnik za ovjeravanje odgovoran je za nadzor trajnog ispunjenja svih zahtjeva da bi se ova akreditacija zadržala te je dužan obavijestiti Komisiju i dužnosnika nadležnog za akreditaciju o svim značajnim promjenama s njom u vezi.
- (2) Ukoliko bilo koji od zahtjeva iz članka 11. Provedbene uredbe o programu IPA nije, ili više nije, ispunjen, nacionalni dužnosnik za ovjeravanje dužan je ili oduzeti ili povući akreditaciju odnosno operativne strukture, te smjesta obavijestiti Komisiju i dužnosnika nadležnog za akreditaciju o svojoj odluci i razlozima za tu odluku.

Nacionalni dužnosnik za ovjeravanje dužan je uvjeriti se da su ti zahtjevi ponovno ispunjeni prije vraćanja predmetne akreditacije. Potvrdu pratiti revizijsko mišljenje kako je navedeno u prethodnom članku 11. stavku 1.

- (3) U slučaju da nacionalni dužnosnik za ovjeravanje povuče ili oduzme akreditaciju operativne strukture, primjenjuju se sljedeće odredbe:
- Komisija neće Korisniku prebacivati sredstva u vezi s programima ili operacijama koje provode odnosna operativna struktura dok joj je akreditacija oduzeta ili povučena;
 - Bez štete za bilo koje druge financijske korekcije, Komisija može provoditi financijske korekcije kako je navedeno u donjem članku 30. protiv Korisnika u vezi s prošlim nepoštivanjem zahtjeva i uvjeta za prijenos ovlasti upravljanja;
 - Nove pravne obveze preuzete od strane odnosne operativne strukture ne smatraju se prihvatljivima za vrijeme trajanja razdoblja u kojem akreditacija nije na snazi;
 - Nacionalni dužnosnik za ovjeravanje odgovoran je za poduzimanje odgovarajućih zaštitnih mjera u vezi s izvršenim isplatama ili potpisanim ugovorima od strane predmetne operativne strukture.

Članak 15. Povlačenje ili oduzimanje prijenosa ovlasti upravljanja

- (1) Komisija nadzire poštivanje zahtjeva iz članka 11. Provedbene uredbe o programu IPA.
- (2) Bez obzira na odluku dužnosnika nadležnog za akreditaciju da zadrži, oduzme ili povuče akreditaciju nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje, ili na odluku nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje da zadrži, oduzme ili povuče akreditaciju operativne strukture, Komisija može povući ili oduzeti prijenos ovlasti upravljanja u bilo kojem trenutku, posebno u slučaju da neki od zahtjeva spomenutih u članku 11. Provedbene uredbe o programu IPA nisu, ili više nisu, ispunjeni.
- (3) U slučaju da Komisija povuče ili oduzme prijenos ovlasti upravljanja, primjenjuju se sljedeće odredbe:
- Komisija prestaje prebacivati sredstva Korisniku;
 - Ne dovodeći u pitanje bilo koje druge financijske ispravke, Komisija može provoditi financijske ispravke kako je navedeno u donjem članku 30. protiv Korisnika u vezi s prošlim nepoštivanjem zahtjeva za prijenos ovlasti upravljanja.

Komisija može navesti ostale posljedice takvog oduzimanja ili povlačenja u posebnoj Odluci Komisije.

- (4) Odluka Komisije može navesti odredbe glede oduzimanja ili povlačenja prijenosa ovlasti upravljanja u vezi s pojedinim tijelima ili direkcijama.

Članak 16. Decentralizacija bez ex-ante kontrole Komisije

- (1) Decentralizacija bez ex-ante kontrole Komisije cilj je provedbe svih komponenti programa IPA gdje se pomoć provodi na decentraliziranoj osnovi u skladu s prethodnim člankom 5. Vrijeme postizanja ovog cilja može se razlikovati ovisno o odnosnoj Komponenti programa IPA.
- (2) Prije odustajanja od ex-ante kontrola navedenih u Odluci Komisije o prijenosu upravljanja, Komisija je dužna uvjeriti se u djelotvorno funkcioniranje odnosnog sustava upravljanja i kontrole u skladu s relevantnim pravilima Zajednice i nacionalnim pravilima. Komisija posebno nadzire provedbu, od strane Korisnika, plana sadržanog u Sporazumu o financiranju, koji se može odnositi na postupno odricanje od različitih vrsta ex-ante kontrola. Komisija će propisno razmotriti rezultate koje Korisnik postiže u ovom kontekstu, posebno u pružanju pomoći i procesu pregovaranja.

Članak 17. Izjava o jamstvu Nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje

- (1) Nacionalni dužnosnik za ovjeravanje daje godišnju izjavu o upravljanju koja obuhvaća
 - njegovu ukupnu odgovornost, u funkciji čelnika nacionalnog fonda, za financijsko upravljanje fondovima EU u Republici Hrvatskoj za pravovaljanost i ispravnost predmetnih transakcija,
 - njegovu odgovornost za učinkovito funkcioniranje sustava upravljanja i kontrole u okviru programa IPA.

Ova izjava o upravljanju bit će u obliku izjave o jamstvu koju treba dostaviti Komisiji do 28. veljače svake godine uz primjerak dužnosniku nadležnom za akreditaciju.

- (2) Izjava o jamstvu temelji se na stvarnom nadzoru sustava upravljanja i kontrole koji provodi nacionalni dužnosnik za ovjeravanje tijekom financijske godine.
- (3) Izjava o jamstvu sastavlja se prema priloženom primjeru u **DODATKU B** ovom Okvirnom sporazumu.
- (4) Ukoliko potvrde glede djelotvornog funkcioniranja sustava upravljanja i kontrole i pravovaljanosti i ispravnosti predmetnih transakcija potrebne kroz Izjavu o jamstvu nisu dostupne, nacionalni dužnosnik za ovjeravanje dužan je izvijestiti Komisiju, uz presliku dužnosniku nadležnom za akreditaciju, o razlozima i mogućim posljedicama kao i o mjerama poduzetim za ispravak situacije i zaštitu interesa Zajednice.

Članak 18. Uspostavljanje izvješća i mišljenje tijela nadležnog za reviziju i postupanje Nacionalnog dužnosnik za ovjeravanje i Komisije u skladu s njima

- (1) U skladu s razrađenim funkcijama i odgovornostima tijela nadležnog za reviziju kako je navedeno u **DODATKU A** ovom Okvirnom sporazumu, tijelo nadležno za reviziju posebno uspostavlja sljedeća izvješća i mišljenja:

- a) Godišnje izvješće o obavljenim revizijama prema obrascu u **DODATKU C** ovom Okvirnom sporazumu;
 - b) Godišnje revizijsko mišljenje o sustavu upravljanja i kontrole prema obrascu u **DODATKU D** ovom Okvirnom sporazumu;
 - c) Revizijsko mišljenje o završnoj izjavi o izdacima radi zatvaranja programa ili dijelova programa prema obrascu u **DODATKU E** ovom Okvirnom sporazumu.
- (2) Po primitku godišnjeg izvješća o obavljenim revizijama i godišnjeg revizijskog mišljenja iz stavka 1., nacionalni dužnosnik za ovjeravanje:
- a) odlučuje jesu li potrebna poboljšanja u sustavima upravljanja i kontrole, bilježi odluke s tim u vezi i osigurava pravovremenu provedbu tih poboljšanja;
 - b) izvršava sve potrebne prilagodbe zahtjevima za plaćanje prema Komisiji.
- (3) Komisija može odlučiti ili sama poduzeti popratne mjere kao odgovor na izvješća i mišljenja, na primjer, pokretanjem postupka financijske korekcije, ili zatražiti od Korisnika da poduzme mjere, i obavijestiti nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje i dužnosnika nadležnog za akreditaciju o svojoj odluci.

ODJELJAK IV. OPĆA PRAVILA ZA FINACIJSKU POMOĆ ZAJEDNICE

Članak 19. Prihvatljivost izdataka

- (1) U slučaju decentraliziranog upravljanja, neovisno o akreditacijama od strane dužnosnika nadležnog za akreditaciju i nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje, potpisani ugovori i dodaci ugovorima, nastali izdaci i isplate od strane nacionalnih tijela neće biti prihvatljivi za financiranje u okviru programa IPA prije prijenosa upravljanja sa Komisije na odnosne strukture i tijela. Krajnji datum za prihvatljivost izdataka bit će naveden u Sporazumima o financiranju, gdje je to potrebno.
- (2) U smislu derogacije iz stavka 1.,
- a) tehnička pomoć kao podrška uspostavljanju sustava upravljanja i kontrole može biti prihvatljiva prije početnog prijenosa upravljanja, za izdatke nastale nakon 1. siječnja 2007. godine;
 - b) izdaci nastali nakon objave poziva na dostavu prijedloga ili poziva na dostavu ponuda mogu također biti prihvatljivi ukoliko je poziv objavljen prije početnog prijenosa upravljanja, pod uvjetom da je ovaj početni prijenos upravljanja uspostavljen u rokovima određenim u klauzuli o zadržavanju koja se unosi u odnosne operacije ili pozive, a podliježe prethodnom prihvatanju odnosne dokumentacije od strane Komisije. Odnosni pozivi na dostavu prijedloga ili pozivi na dostavu ponuda mogu se otkazati ili mijenjati ovisno o odluci o prijenosu upravljanja.
- (3) Izdaci koji se financiraju u okviru programa IPA nisu predmet nijednog drugog financiranja u okviru proračuna Zajednice.

- (4) Osim prethodnog stavka 1. do 3., detaljniji propisi o prihvatljivosti izdataka mogu se navesti u Sporazumima o financiranju ili Sektorskim sporazumima.

Članak 20. Vlasništvo nad kamatom

Kamata zarađena na bilo kojem od računa u eurima koji se odnose na pojedinu komponentu, ostaje u vlasništvu Korisnika. Kamata nastala financiranjem programa od strane Zajednice knjiži se isključivo na taj program, a smatra se kao sredstvo za Korisnika u obliku nacionalnog javnog doprinosa te se prikazuje Komisiji u trenutku završnog zatvaranja programa.

Članak 21. Tijek revizije

Nacionalni dužnosnik za ovjeravanje brine se da sve relevantne informacije budu dostupne kako bi se u svakom trenutku osigurao dovoljno detaljan tijek revizije. Te informacije uključuju dokumentirane dokaze o odobrenju zahtjeva za plaćanje, knjiženju i plaćanju takvih zahtjeva te o obradi predujmova, garancija i dugova.

Članak 22. Intenziteti pomoći i stopa doprinosa zajednice

- (1) Doprinos Zajednice obračunava se u vezi s prihvatljivim izdacima, kako je određeno u II. dijelu Provedbene uredbe o instrumentu IPA za svaku pojedinu komponentu instrumenta IPA.
- (2) Odluke o financiranju kojima se usvajaju godišnji ili višegodišnji programi za svaku komponentu programa IPA određuju najviši indikativni iznos doprinosa Zajednice i sukladno s tim najvišu stopu za svaku osovinu prioriteta.

ODJELJAK V. OPĆA PRAVILA ZA PROVEDBU

Članak 23. Pravila o nabavi

- (1) Pomoć u okviru svih komponenti programa IPA vodit će se u skladu s pravilima za vanjsku pomoć sadržanim u Financijskoj uredbi. Ovo ne vrijedi za pomoć koja se provodi prema prijelaznim odredbama članka 99. Provedbene uredbe o programu IPA u vezi s komponentom Prekogranice suradnje u onom dijelu programa koji se provodi na državnom području država članica, osim ako država članica sudionica nije odlučila drukčije.
- (2) Rezultati postupaka nadmetanja objavljuju se u skladu s pravilima iz prethodnog stavka 1. te kako je detaljnije navedeno u donjem članku 24. stavku 3.
- (3) Pravila za sudjelovanje i podrijetlo kako je navedeno u članku 19. Okvirne uredbe o programu IPA primjenjuju se na sve postupke dodjele ugovora u okviru programa IPA.
- (4) Svi ugovori o pružanju usluga, nabavi roba i ustupanju radova dodjeljuju se i provode u skladu s postupcima i standardnom dokumentacijom koju navodi i objavljuje Komisija za provedbu vanjskih operacija, na snazi u trenutku pokretanja predmetnog

postupka, osim ako drukčije nije određeno u Sektorskim sporazumima ili Sporazumima o financiranju.

Članak 24. Promidžba i preglednost

- (1) U slučaju centraliziranog i zajedničkog upravljanja, informacije o programima i operacijama osigurava Komisija uz pomoć nacionalnog koordinatora programa IPA, po potrebi. U slučaju decentraliziranog upravljanja i u svim slučajevima za programe ili dijelove programa unutar komponente prekogranične suradnje koji se ne provode kroz podijeljeno upravljanje, Korisnik, posebno nacionalni koordinator programa IPA, osigurava informacije i promidžbu programa i operacija. U slučaju podijeljenog upravljanja, države članice i Korisnik osiguravaju informacije i promidžbu programa i operacija. Informacije se usmjeravaju na građane i korisnike, s ciljem naglašavanja uloge Zajednice i osiguranja transparentnosti.
- (2) U slučaju decentraliziranog upravljanja, operativne strukture su odgovorne za organiziranje objavljivanja popisa krajnjih korisnika, naziva operacija i iznosa financiranja iz sredstava Zajednice alociranih na operacije dodjelom bespovratnih sredstava na sljedeći način:
 - a) Promidžba se obavlja prema standardnoj prezentaciji, na za to određenom i lako dostupnom mjestu na internetskim stranicama Korisnika. Ukoliko takva promidžba putem Interneta nije moguća, informacija se objavljuje bilo kojim drugim odgovarajućim sredstvom, uključujući nacionalni službeni list.
 - b) Promidžba se održava tijekom prvih šest mjeseci u godini nakon zatvaranja proračunske godine prema kojoj su sredstva dodijeljena Korisniku.
 - c) Korisnik je dužan Komisiji dostaviti adresu mjesta promidžbe. Ukoliko se informacije objavljuju drukčije, Korisnik je dužan Komisiji dostaviti potpune podatke o korištenim sredstvima.
 - d) Operativne strukture dužne su osigurati da krajnji korisnik bude informiran o tome da prihvatanje sredstava ujedno predstavlja i prihvatanje njihovog uključivanja na ovaj objavljeni popis korisnika. Svi osobni podaci sadržani u ovom popisu svejedno se obrađuju u skladu sa zahtjevima Uredbe (EZ) br. 45/2001 Europskoga parlamenta i vijeća od 18. prosinca 2000. o zaštiti osoba pri obradi osobnih podataka u ustanovama i tijelima Zajednice te o slobodnome protoku takvih podataka (⁵), i uz propisno poštivanje zahtjeva sigurnosti.
- (3) U slučaju decentraliziranog upravljanja, nadležna tijela pripremaju obavijest o dodjeli ugovora, nakon potpisivanja ugovora, i šalju ga Komisiji radi objave. Obavijest o dodjeli ugovora može objaviti i korisnik u odgovarajućim nacionalnim publikacijama.
- (4) Komisija i nadležna nacionalna, regionalna ili lokalna vlast Korisnika ugovaraju usklađen niz aktivnosti radi dostupnosti i promidžbe u Republici Hrvatskoj

⁵ SL L 8, 12 siječnja 2001., str. 1

informacija o pomoći u okviru programa IPA. Postupci za provedbu takvih aktivnosti navode se u Sektorskim sporazumima i Sporazumima o financiranju.

- (5) Provedba aktivnosti iz stavka 4. odgovornost je krajnjih korisnika, a može se financirati iz iznosa alociranog odnosnim programima ili operacijama.

Članak 25. Odobranje olakšica za provedbu programa i izvršenje ugovora

- (1) U cilju osiguranja učinkovite provedbe programa u okviru programa IPA, Korisnik je dužan poduzeti sve potrebne mjere kako bi osigurao:
- a) da, u slučaju postupaka nadmetanja radi pružanja usluga, nabave roba ili ustupanja radova, fizičke ili pravne osobe kvalificirane za sudjelovanje u postupcima nadmetanja u skladu s gornjim člankom 23. imaju pravo na privremeni smještaj i boravak tamo gdje to značaj ugovora opravdava. To se pravo stječe tek nakon što je objavljen poziv na dostavu ponuda, a uživa ga tehničko osoblje potrebno za provedbu istraživanja i drugih mjera koje prethode izradi ponuda. To pravo prestaje mjesec dana nakon odluke o dodjeli ugovora,
 - b) da se osoblju koje sudjeluje u aktivnostima koje financira Zajednica i članovima njihovih najužih obitelji ne mogu odobriti manje povoljne pogodnosti, povlastice i izuzeća od onih koji se obično odobravaju ostalom međunarodnom osoblju zaposlenom u Republici Hrvatskoj, na temelju bilo kojeg drugog dvostranog ili mnogostranog sporazuma ili dogovora za pomoć i tehničku suradnju,
 - c) da se osoblju koje sudjeluje u aktivnostima koje financira Zajednica i članovima njihovih najužih obitelji dopusti ulazak u Republiku Hrvatsku, njihovo nastanjivanje u Republici Hrvatskoj, rad i odlazak iz Republike Hrvatske, kako to priroda predmetnog ugovora opravdava,
 - d) izdavanje svih dozvola potrebnih za uvoz roba, prije svega profesionalne opreme, potrebnih za izvođenje predmetnog ugovora, u skladu s postojećim zakonima, pravilima i propisima Korisnika,
 - e) da će uvoz koji se obavlja u okviru instrumenta IPA biti oslobođen carina, uvoznih pristojbi i drugih fiskalnih troškova,
 - f) izdavanje svih dozvola potrebnih za ponovni izvoz gore spomenutih roba, nakon što predmetni ugovor bude u potpunosti izvršen,
 - g) izdavanje odobrenja za uvoz ili kupnju deviza potrebnih za provedbu predmetnog ugovora i primjena nacionalnih propisa o deviznoj kontroli na nediskriminirajući način prema izvođačima, bez obzira na njihovu nacionalnost ili poslovni nastan,
 - h) izdavanje svih dozvola potrebnih za iznošenje iz zemlje sredstava primljenih u vezi s aktivnosti koja se financira u okviru instrumenta IPA, u skladu s propisima o deviznoj kontroli u Republici Hrvatskoj.

- (2) Korisnik je dužan osigurati punu suradnju svih relevantnih tijela. Osigurat će i pristup društvima u državnom vlasništvu i ostalim državnim institucijama, uključenim u ili potrebnim za provedbu programa ili za izvršenje ugovora.

Članak 26. Pravila o porezima, carinskim pristojbama i ostalim fiskalnim troškovima

- (1) Osim u slučaju kada je drukčije određeno u Sektorskom sporazumu ili Sporazumu o financiranju, porezi, carinske i uvozne pristojbe ili drugi troškovi s jednakim učinkom ne financiraju se iz sredstava programa IPA.
- (2) Primjenjuju se sljedeće detaljne odredbe:
- a) Carinske pristojbe, uvozne pristojbe, porezi ili fiskalni troškovi s jednakim učinkom u slučaju uvoza roba prema ugovoru koji se financira sredstvima Zajednice ne financiraju se iz sredstava programa IPA. Predmetni uvozi propuštaju se od mjesta ulaska u Republiku Hrvatsku radi isporuke izvođaču, kao što stoji u odredbama odnosnog ugovora i za neposredno korištenje potrebno za normalnu provedbu ugovora, bez obzira na kašnjenja ili sporove zbog rješavanja spomenutih pristojbi, poreza ili troškova.
 - b) Ugovori o pružanju usluga, nabavi roba ili ustupanju radova koje izvođe izvođači registrirani u Republici Hrvatskoj ili vanjski izvođači, koji se financiraju iz sredstava Zajednice, u Republici Hrvatskoj ne podliježu plaćanju poreza na dodanu vrijednost, biljega ili pristojbi za registraciju ili fiskalnih troškova s jednakim učinkom, bilo da takvi troškovi već postoje ili će se tek uvesti. Izvođači iz EZ-a, registrirani u Republici Hrvatskoj, oslobođeni su plaćanja poreza na dodanu vrijednost (PDV-a) za pružene usluge, nabavljene robe i/ili radove koje su izvršili na temelju ugovora s EZ-om uz pravo izvođača na prebijanje ili smanjenje ulaznog PDV-a plaćenog u vezi s pruženim uslugama, nabavljenim robama i/ili izvršenim radovima na sav PDV koji su naplatili za bilo koju drugu svoju transakciju. Ukoliko izvođači iz EZ-a nisu u mogućnosti iskoristiti ovu mogućnost, imaju pravo na povrat PDV-a, plaćenog u Republici Hrvatskoj, neposredno od poreznih tijela po podnošenju pismenog zahtjeva uz priloženu potrebnu dokumentaciju koju propisuje nacionalni/lokalni zakon za povrat i ovjerenu presliku predmetnog ugovora s EZ-om.

U svrhu ovog Okvirnog sporazuma, pojam »izvođač iz EZ-a« tumači se kao fizičke i pravne osobe, koje pružaju usluge i/ili nabavljaju robe i/ili izvođe radove i/ili izvršavaju potporu na temelju ugovora s EZ-om. Pojam »izvođač iz EZ-a« obuhvaća i savjetnike za pretpristupno razdoblje, poznate i pod nazivom rezidentni savjetnici za twinning, i stručnjake uključene u twinning sporazum ili ugovor. Pojam »ugovor s EZ-om« znači svaki pravno obvezujući dokument putem kojeg se neka aktivnost financira u okviru programa IPA, a koju potpisuje EZ ili Korisnik.

Najmanje iste proceduralne povlastice primjenjuju se na takve izvođače kao što se primjenjuju na izvođače na temelju bilo kojeg drugog dvostranog ili mnogostranog sporazuma ili dogovora o pomoći i tehničkoj suradnji.

- c) Dobit i/ili dohodak nastao iz ugovora s EZ-om, oporezuje se u Republici Hrvatskoj u skladu s nacionalnim/lokalnim poreznim sustavom. No fizičke i pravne osobe, uključujući osoblje privremeno nastanjeno izvan svoje zemlje, iz država članica Europske unije ili drugih država prihvatljivih u okviru IPA-e, koje izvršavaju ugovore koji se financiraju sredstvima Zajednice, oslobođene su tih poreza u Republici Hrvatskoj.
- d) Osobna imovina i stvari kućanstva uvezeni za osobnu uporabu fizičkih osoba (i članova njihovih najužih obitelji), osim lokalno zaposlenih, koje obavljaju poslove određene u ugovorima o tehničkoj suradnji, oslobođena je plaćanja carinskih pristojbi, uvoznih pristojbi, poreza i drugih fiskalnih troškova s jednakim učinkom, s tim da navedena osobna imovina i stvari kućanstva budu ili ponovno izvezeni ili otuđeni u državi, u skladu s propisima koji su na snazi u Republici Hrvatskoj nakon prestanka ugovora.

Članak 27. Nadzor, kontrola i revizija Komisije i europskog revizorskog suda

- (1) Svi sporazumi o financiranju kao i iz njih proizašli programi i ugovori podliježu nadzoru i financijskoj kontroli od strane Komisije uključujući Europski ured za borbu protiv prijevара (European Anti-Fraud Office, OLAF) i revizije Europskog revizorskog suda. To uključuje pravo Delegacije Komisije u Republici Hrvatskoj na provedbu mjera kao što su ex-ante provjera natječajnih i ugovornih postupaka koje provode povezane operativne strukture, sve dok se od ex-ante kontrole ne odustane u skladu s prethodnim člankom 16. Valjano opunomoćeni zastupnici ili predstavnici Komisije i OLAF-a imaju pravo provoditi sve tehničke i financijske provjere koje Komisija ili OLAF smatraju potrebnima za praćenje provedbe programa uključujući obilaskе lokacija i prostorija u kojima se provode aktivnosti financirane iz sredstava Komisije. Komisija o takvim misijama unaprijed izvještava nadležna nacionalna tijela.
- (2) Korisnik je dužan dostaviti sve informacije i dokumente koji se od njega zatraže, uključujući sve računalne podatke i poduzeti sve odgovarajuće mjere kako bi olakšao rad osobama koje obavljaju revizije ili inspekcije.
- (3) Korisnik je dužan održavati odgovarajuću evidenciju i račune za utvrđivanje usluga, roba, radova i potpora koji se financiraju na temelju povezanog Sporazuma o financiranju u skladu s dobrim računovodstvenim postupcima. Korisnik je također dužan osigurati da zastupnici ili predstavnici Komisije, uključujući OLAF, imaju pravo pregledati svu relevantnu dokumentaciju i račune koji se odnose na stavke koje se financiraju na temelju Sporazuma o financiranju i pomoći Europskom revizorskom sudu da provede revizije vezane uz korištenje sredstava Zajednice.
- (4) Radi osiguranja učinkovite zaštite financijskih interesa Zajednice, Komisija uključujući OLAF može također provesti provjere i preglede dokumentacije i na licu mjesta u skladu s proceduralnim odredbama Uredbe Vijeća (EZ, Euratom) BR. 2185/1996 od 11. studenog 1996.⁶ Ove provjere i pregledi biti će pripremljene i provedene u bliskoj suradnji s nadležnim tijelima koje odredi Korisnik, on će biti pravodobno obaviješten o predmetu, svrsi i pravnom utemeljenju ovih provjera i pregleda, kako bi oni mogli pružiti svu potrebnu pomoć. Korisnik će utvrditi službu

⁶ SL L 292, 15. studenog 1996., str. 2

koja će na traženje OLAF-a pomagati u provedbi istraga sukladno Uredbi Vijeća (EZ, Euroatom) br. 2185/1996. Ukoliko Korisnik želi, provjere na licu mjesta i pregledi mogu biti provedeni zajednički. Kada sudionici u aktivnostima koje financira Zajednica odbijaju provjere na licu mjesta ili preglede, Korisnik će, djelujući sukladno nacionalnim pravilima, pružiti Komisiji/inspektorima OLAF-a takvu pomoći kakvu oni trebaju kako bi im se omogućilo da obave svoje obveze u provedbi provjera na licu mjesta ili pregleda.

Komisija/OLAF će izvijestiti Korisnika čim prije je to moguće o svim činjenicama ili sumnjama vezanim uz nepravilnost o kojoj su stekli spoznaju tijekom provjere na licu mjesta ili pregleda. U svakom slučaju, Komisija/OLAF će morati izvijestiti gore spomenutu službu o rezultatima takvih provjera i pregleda.

- (5) Prethodno opisane kontrole i revizije primjenjuju se na sve izvođače i podizvođače koji su primili sredstava Zajednice uključujući sve povezane informacije koje se mogu naći u dokumentima nacionalnoga fonda Korisnika u vezi s nacionalnim doprinosom.
- (6) Ne dovodeći u pitanje odgovornosti Komisije i Europskog revizorskog suda, računi i operacije Nacionalnog fonda i, tamo gdje je to primjenjivo, operativnih struktura mogu se provjeravati prema vlastitoj odluci Komisije od strane same Komisije ili nekog vanjskog revizora kojeg imenuje Komisija.

Članak 28. Sprječavanje nepravilnosti i prijevare, mjere protiv korupcije

- (1) Korisnik je dužan osigurati provođenje istrage i učinkovito postupanje u slučajevima kod kojih postoji sumnja u prijevaru i nepravilnosti i osigurati funkcioniranje mehanizma kontrole i izvješćivanja istovjetnog onome predviđenom u Uredbi Komisije (EZ) br. 1828/2006 od 8. prosinca 2006⁽⁷⁾. Komisija mora bez odgađanja biti izvještena u slučaju da postoji sumnja u prijevaru ili nepravilnost.
- (2) Nadalje, Korisnik je dužan poduzeti sve odgovarajuće mjere za sprječavanje i suzbijanje aktivne ili pasivne korupcije u bilo kojoj fazi postupka nabave ili dodjele bespovratne pomoći, kao i tijekom provedbe odgovarajućih ugovora.
- (3) Korisnik, uključujući osoblje odgovorno za provedbu aktivnosti koje financira Zajednica, poduzet će sve mjere predostrožnosti koje su neophodne kako bi se izbjegao rizik sukoba interesa te će odmah izvijestiti Komisiju o bilo kakvom sukobu interesa ili situaciji koja bi mogla prouzročiti takav konflikt.
- (4) Primjenjuju se sljedeće definicije:
 - a) *Nepravilnost* označava bilo kakvo kršenje odredbe primjenjivih propisa i ugovora koje proizlazi iz radnje ili propusta gospodarskog subjekta, a koje ima, ili može imati, učinak da utječe na opći proračun Europske unije kroz neopravdanu troškovnu stavku.

⁷ SL L 371, 27. prosinca 2006., str 4

- b) *Prijevarena* označava bilo koju namjernu radnju ili propust vezan uz: korištenje ili predstavljanje krivih, netočnih ili nepotpunih izjava ili dokumenata, koje kao učinak ima krivo doznačavanje ili zadržavanje sredstava iz općeg proračuna Europskih zajednica ili proračuna kojima upravljaju Europske zajednice ili netko u njihovo ime; prikrivanje informacija čime se krši određena obveza s istim učinkom; pogrešna primjena takvih sredstava u svrhe različite od onih za koje su prvobitno dodijeljena.
- c) *Aktivna korupcija* definira se kao nečija namjerna radnja kojom se službeniku, za njega ili za treću stranu, obećava ili daje, neposredno ili putem posrednika, prednost bilo koje vrste kako bi djelovao ili se suzdržao od djelovanja u skladu sa svojom obvezom, ili obavljao svoje funkcije protivno službenim dužnostima na način koji šteti, ili će vjerojatno štetiti, financijskim interesima Europskih zajednica.
- d) *Pasivna korupcija* definira se kao namjerna radnja službenika koji neposredno, ili putem posrednika, traži ili prima bilo kakvu vrstu prednosti, za sebe ili treću stranu, ili prihvata obećanje takve prednosti, kako bi djelovao ili se suzdržao od djelovanja u skladu sa svojom dužnošću, ili obavljao svoju funkciju protivno službenim dužnostima na način koji šteti, ili će vjerojatno štetiti, financijskim interesima Europskih zajednica.

Članak 29. Povrat sredstva u slučaju nepravilnosti ili prijevare

- (1) Bilo kakva dokazana nepravilnost ili prijevarena otkrivena u bilo kojem trenutku tijekom provedbe pomoći u okviru programa IPA ili nakon revizije, dovest će do povrata sredstava Komisiji od strane Korisnika.
- (2) Nacionalni dužnosnik za ovjeravanje dužan je vratiti doprinos Zajednice isplaćen Korisniku od onih koji su počinili nepravilnost, prijevaru ili korupciju ili se njome okoristili, u skladu s nacionalnim postupcima povrata. Činjenica da nacionalni dužnosnik za ovjeravanje ne uspije vratiti sve ili dio sredstava ne sprječava Komisiju da sredstva vrati od Korisnika.

Članak 30. Financijske ispravke

- (1) U slučaju decentraliziranog upravljanja, radi osiguranja da se sredstva koriste u skladu s primjenjivim propisima, Komisija primjenjuje postupke obračuna ili mehanizme financijskih ispravki u skladu s člankom 53.b(4). i 53.c(2). Financijske uredbe te kako je navedeno u Sektorskim sporazumima i Sporazumima o financiranju.
- (2) Financijska ispravka se može javiti uslijed:
- utvrđivanja specifične nepravilnosti, uključujući prijevaru;
 - utvrđivanja slabosti ili nedostatka u sustavima upravljanja i kontrole Korisnika;

- (3) Ukoliko Komisija otkrije da je izdatak u okviru programa koji pokriva program IPA nastao na način kojim se krše primjenjiva pravila, odlučuje koji će iznosi biti isključeni iz financiranja iz sredstava Zajednice.
- (4) Obračun i utvrđivanje takvih ispravki, kao i odnosnih povrata, izrađuje Komisija, slijedom kriterija i postupaka iz donjih članaka 32., 33. i 34. Odredbe o financijskim ispravkama koje su navedene u Sektorskim sporazumima ili Sporazumima o financiranju primjenjuju se uz ovaj Okvirni sporazum.

Članak 31. Financijska usklađivanja

U slučaju decentraliziranog upravljanja, nacionalni dužnosnik za ovjeravanje, koji je prvi odgovoran za provođenje istrage o nepravilnostima, provodi financijska usklađenja u slučajevima gdje su otkrivene nepravilnosti ili propusti u operacijama ili operativnim programima, otkazivanjem cjelokupnog ili dijela doprinosa Zajednice predmetnim operacijama ili operativnim programima. Nacionalni dužnosnik za ovjeravanje uzima u obzir vrstu i težinu nepravilnosti i financijski gubitak za doprinos Zajednice.

Članak 32. Kriteriji za financijske ispravke

- (1) Komisija može izvršiti financijske ispravke, otkazivanjem cjelokupnog ili dijela doprinosa Zajednice programu, u slučajevima iz gornjeg članka 30. stavka 2.
- (2) U slučaju utvrđivanja pojedinačnih nepravilnosti, Komisija uzima u obzir sistemsku prirodu nepravilnosti u određivanju treba li primijeniti paušalne ispravke, točne ispravke ili ispravke zasnovane na ekstrapolaciji rezultata. Za komponentu Ruralnog razvoja, kriteriji za financijske ispravke navedeni su u Sporazumu o financiranju ili Sektorskim sporazumima.
- (3) Komisija, prilikom odlučivanja o iznosu ispravke, uzima u obzir vrstu i težinu nepravilnosti i/ili opseg financijskih implikacija slabosti ili nedostataka utvrđenih u sustavu upravljanja i kontrole u predmetnom programu.

Članak 33. Postupak za financijske ispravke

- (1) Prije donošenja odluke o financijskoj ispravci, Komisija obavještava nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje o svojim privremenim zaključcima i zahtjeva njegove komentare u roku od dva mjeseca.

U slučaju da Komisija predloži financijsku ispravku na osnovi ekstrapolacije ili paušalne stope, Korisniku se daje mogućnost da utvrdi stvarni opseg nepravilnosti provjerom predmetne dokumentacije. U sporazumu s Komisijom, Korisnik može ograničiti opseg ove provjere na odgovarajuću mjeru ili uzorak odnosno dokumentacije. Osim u valjano opravdanim slučajevima, vrijeme dopušteno za ovu provjeru ne smije biti duže od dva mjeseca nakon dvomjesečnog razdoblja iz prve točke.

- (2) Komisija je dužna razmotriti sve dokaze koje Korisnik dostavi unutar vremenskih rokova iz stavka 1.
- (3) Komisija će nastojati donijeti odluku o financijskoj ispravci u roku od šest mjeseci nakon otvaranja postupka iz stavka 1.

Članak 34. Povrat sredstava

- (1) Svaki povrat sredstava u opći proračun Europske unije izvršava se prije datuma dospijeca navedenog u nalogu za povrat sredstava sastavljenom u skladu s člankom 72. Financijske uredbe. Datum dospijeca je zadnji dan drugog mjeseca nakon izdavanja naloga.
- (2) Svako kašnjenje s povratom sredstava uzrokuje nastanak kamate zbog kašnjenja s plaćanjem, počevši s datumom dospijeca i zaključno na datum stvarnog plaćanja. Stopa takve kamate je jedan i pol postotnih poena viša od stope koju primjenjuje Europska središnja banka u svojim glavnim operacijama refinanciranja na prvi radni dan u mjesecu u kojem pada datum dospijeca.

Članak 35. Ponovna upotreba doprinosa Zajednice

- (1) Sredstva iz doprinosa Zajednice koja su otkazana slijedom financijskih ispravki sukladno članku 30. uplaćuju se u Proračun Zajednice, uključujući kamatu na njih.
- (2) Doprinos koji je otkazan ili vraćen u skladu s gornjim člankom 31. ne može se ponovno uporabiti za operaciju ili operacije koje su bile predmet povrata ili usklađivanja, niti, u slučaju kada je povrat ili usklađivanje provedeno zbog sistemske nepravilnosti, za postojeće operacije unutar cjelokupne ili dijela osovine prioriteta u kojoj je sustavna nepravilnost nastala.

Članak 36. Nadzor u slučaju decentraliziranog upravljanja, nadzorni odbori

- (1) U slučaju decentraliziranog upravljanja, Korisnik je dužan, u roku od šest mjeseci nakon stupanja na snagu prvog sporazuma o financiranju, uspostaviti nadzorni odbor za program IPA, u suglasnosti s Komisijom, radi osiguranja usklađenosti i koordinacije u provedbi komponenti programa IPA.
- (2) Nadzornom odboru programa IPA pomažu sektorski nadzorni odbori uspostavljeni u okviru komponenti programa IPA. Oni su vezani za programe ili komponente. Mogu uključivati predstavnike civilnoga društva, gdje je to prikladno. Detaljnija pravila mogu se osigurati u Sporazumima o financiranju ili Sektorskim sporazumima.
- (3) Nadzorni odbor za program IPA dužan je uvjeriti se u opću djelotvornost, kvalitetu i usklađenost provedbe svih programa i operacija u cilju ostvarivanja ciljeva iz višegodišnjih indikativnih planskih dokumenata i sporazuma o financiranju.

- (a) Nadzorni odbor za program IPA može Komisiji, nacionalnom koordinatorskom programu IPA i nacionalnom dužnosniku za ovjeravanje predlagati mjere za osiguranje usklađenosti i koordinacije između programa i operacija koje se provode u okviru raznih komponenti, kao i sve korektivne mjere u komponentama potrebne za osiguranje ostvarenja općih ciljeva pružene pomoći, i radi povećanja ukupne učinkovitosti. Može i relevantnom sektorskom nadzornom(im) odboru(ima) predlagati odluke o korektivnim mjerama da bi se osiguralo postizanje pojedinačnih ciljeva programa i povećala učinkovitost pomoći pružene u okviru programa ili predmetne(ih) komponente(i) programa IPA,
- (b) Nadzorni odbor za program IPA usvaja svoj interni poslovnik u skladu s mandatom nadzornog odbora koji utvrđuje Komisija, a unutar institucionalnog, zakonodavnog i financijskog okvira Republike Hrvatske,
- (c) Osim ako drukčije nije određeno u mandatu nadzornog odbora koji utvrđuje Komisija, primjenjuju se sljedeće odredbe:
 - aa) Članstvo nadzornog odbora za program IPA uključuje predstavnike Komisije, nacionalnog koordinatorskog programa IPA, nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje, predstavnike operativnih struktura i strateškog koordinatorskog,
 - bb) Predstavnik Komisije i nacionalni koordinatorski program IPA supredsjedaju na sastancima nadzornog odbora za program IPA,
 - cc) Nadzorni odbor za program IPA sastaje se najmanje jednom godišnje. Prijelazni sastanci mogu se sazivati na tematskoj osnovi.

Članak 37. Nadzor u slučaju centraliziranog i zajedničkog upravljanja

U slučaju centraliziranog i zajedničkog upravljanja, Komisija može poduzeti sve mjere koje smatra potrebnim za nadzor predmetnih programa. U slučaju zajedničkog upravljanja, te mjere mogu se izvoditi zajednički s odnosnom međunarodnom organizacijom (ili više njih).

Članak 38. Godišnja i završna izvješća o provedbi

- (1) Operativne strukture sastavljaju sektorsko godišnje izvješće i sektorsko završno izvješće o provedbi programa za koje su odgovorne, u skladu s postupcima određenim za svaku pojedinu komponentu programa IPA u II. dijelu Provedbene uredbe o programu IPA.

Sektorska godišnja izvješća o provedbi pokrivaju financijsku godinu. Sektorska završna izvješća o provedbi pokrivaju cjelokupno razdoblje provedbe, a mogu uključiti i posljednje sektorsko godišnje izvješće.

- (2) Izvješća iz stavka 1. šalju se nacionalnom koordinatorskom programu IPA, nacionalnom dužnosniku za ovjeravanje i Komisiji, nakon što ih provjere sektorski nadzorni odbori.
- (3) Na osnovi izvješća iz stavka 1., nacionalni koordinatorski program IPA šalje Komisiji i nacionalnom dužnosniku za ovjeravanje, nakon provjere od strane nadzornog odbora

programa IPA, godišnja i završna izvješća o provedbi pomoći u okviru Uredbe o programu IPA.

- (4) Godišnje izvješće o provedbi iz stavka 3., koje se šalje do 31. kolovoza svake godine i po prvi put 2008. godine, sažeto prikazuje različita sektorska godišnja izvješća izdana u okviru raznih komponenti te uključuje informacije o:
 - a) postignutom napretku u provedbi pomoći Zajednice, u odnosu na prioritete utvrđene u višegodišnjem indikativnom planskom dokumentu i različitim programima;
 - b) financijskoj provedbi pomoći Zajednice.
- (5) Završno izvješće o provedbi kako je navedeno u stavku 3. pokriva cjelokupno razdoblje provedbe a može uključiti posljednje godišnje izvješće spomenuto u stavku 4.

Članak 39. Zatvaranje programa u okviru decentraliziranog upravljanja

- (1) Nakon što Komisija od Korisnika zaprimi zahtjev za konačnom isplatom, program se smatra zatvorenim čim dođe do jednog od sljedećeg:
 - isplate konačnog salda dospjelog od strane Komisije,
 - izdavanja naloga za povratom sredstava od strane Komisije,
 - oslobađanja od obveze izdvajanja od strane Komisije.
- (2) Zatvaranje programa ne dovodi u pitanje pravo Komisije da poduzme financijsku korekciju u kasnijoj fazi.
- (3) Zatvaranje programa ne utječe na obveze Korisnika da i dalje zadrži odnosnu dokumentaciju.
- (4) Osim gornjeg stavka 1. do 3., detaljnija pravila o zatvaranju programa mogu se utvrditi u Sporazumima o financiranju ili Sektorskim sporazumima.

Članak 40. Zatvaranje programa u okviru centraliziranog ili zajedničkog upravljanja

- (1) Program je zatvoren kada su svi ugovori i bespovratna pomoć financirana iz ovog programa zatvoreni.
- (2) Nakon zaprimanja konačnog zahtjeva za isplatom, ugovor ili bespovratna pomoć smatra se zatvorenim čim dođe do jednog od sljedećeg:
 - isplate konačnog iznosa dospjelog od strane Komisije;
 - izdavanja naloga za povratom sredstava od strane Komisije po primitku konačnog zahtjeva za isplatom,
 - oslobađanja od obveze izdvajanja od strane Komisije.
- (3) Zatvaranje ugovora ili bespovratne pomoći ne dovodi u pitanje pravo Komisije da poduzme financijsku korekciju u kasnijoj fazi.

- (4) Osim gornjeg stavka 1. do 3., detaljnija pravila o zatvaranju programa mogu se utvrditi u Sporazumima o financiranju ili Sektorskim sporazumima.

DIO VI. ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 41. Konzultacije

- (1) Sva pitanja koja se odnose za izvršavanje ili tumačenje ovog Okvirnog sporazuma predmet su konzultacija između ugovornih stranaka i mogu dovesti, ako je potrebno, do izmjena i dopuna ovog Okvirnog sporazuma.
- (2) Ako se ne izvrši obveza sadržana u ovom Okvirnom sporazumu te ako mjere kako bi se to ispravilo nisu pravodobno poduzete, Komisija može obustaviti financiranje aktivnosti u okviru programa IPA nakon konzultacije s Korisnikom.
- (3) Korisnik se može u cjelini ili djelomično odreći provedbe aktivnosti u okviru programa IPA. Ugovorne stranke utvrđuju pojedinosti navedenog odricanja razmjenom pisama.

Članak 42. Rješavanje razlika, arbitraža

- (1) Razlike nastale uslijed tumačenja, upravljanja i provedbe ovog Okvirnog sporazuma, na bilo kojoj i svim razinama sudjelovanja, rješavat će se mirnim putem konzultacijama kako je određeno u članku 41.
- (2) U slučaju da se ne uspije riješiti mirnim putem, svaka ugovorna stranka može pitanje podnijeti na arbitražu u skladu s Izbornim pravilima o arbitraži između međunarodnih organizacijama i država pri Stalnom arbitražnom sudištu na snazi na datum potpisivanja ovog Okvirnog sporazuma.
- (3) Jezik koji će se koristiti u arbitražnom postupku bit će engleski jezik. Tijelo za imenovanje bit će glavni tajnik Stalnog arbitražnog sudišta na pisani zahtjev koji podnosi neka od ugovornih stranaka. Pravorijek arbitra je obvezujući za sve stranke i bez prava na žalbu.

Članak 43. Sporovi s trećim stranama

- (1) Bez utjecaja na jurisdikciju suda određenog u ugovoru kao nadležnog suda za sporove nastale iz tog ugovora između stranaka u njemu, Europska komisija uživa na državnom području Republike Hrvatske imunitet od parničnog i drugog zakonskog postupanja u vezi s bilo kojim sporom između Europske zajednice i/ili Korisnika i treće strane, ili između trećih strana, koji se neposredno ili posredno odnosi na pružanje pomoći Zajednice Korisniku prema ovom Okvirnom sporazumu, osim do one mjere do koje se u konkretnom slučaju Europska zajednica izričito odrekla svoga imuniteta.
- (2) Korisnik je dužan u bilo kojem sudskom ili upravnom postupku pred sudom, tribunalom ili upravnom instancom u Republici Hrvatskoj braniti taj imunitet i zauzeti stav koji propisno štiti interese Europske komisije. Tamo gdje je to potrebno, Korisnik i Europska komisija pristupit će konzultacijama o stavu koji treba zauzeti.

Članak 44. Obavijesti

- (1) Sve obavijesti u vezi s ovim Okvirnim sporazumom bit će u pisanom obliku i na engleskom jeziku. Svaka komunikacija mora biti potpisana i dostavljena kao izvorni dokument ili putem faksa.
- (2) Svaka komunikacija u vezi s ovim Okvirnim sporazumom mora se slati na sljedeće adrese:

Za Komisiju:
Europska komisija
Opća uprava za proširenje
1049 Bruxelles
BELGIJA
Faks: +32 (2) 2959540

Za Korisnika:
Središnji državni ured za razvojnu
strategiju i koordinaciju fondova EU
Radnička cesta 80
10000 Zagreb
HRVATSKA
Faks: +385 (1) 4569 150

Članak 45. Dodaci

Dodaci se smatraju sastavnim dijelom ovog Okvirnog sporazuma.

Članak 46. Stupanje na snagu

Ovaj Okvirni sporazum stupa na snagu na datum kada se ugovorne stranke međusobno izvijeste pisanim putem o njegovom prihvaćanju u skladu s unutarnjim zakonodavstvom svake od stranaka.

Članak 47. Izmjene i dopune

Sve izmjene i dopune dogovorene između ugovornih stranaka bit će u pisanom obliku i bit će dio ovog Sporazuma. Takve izmjene i dopune stupaju na snagu na datum koji odrede ugovorne stranke.

Članak 48. Prestanak

- (1) Ovaj Okvirni sporazum ostaje na snazi neodređeno vrijeme osim ako ga jedna od ugovornih stranaka na raskine uz pisanu obavijest.
- (2) Po prestanku ovog Okvirnog sporazuma, sva pomoć koja je u tijeku izvršenja bit će provedena do svog ispunjenja u skladu s Okvirnim sporazumom i Sektorskim sporazumom i Sporazumom o financiranju.

Članak 49. Jezik

Ovaj Okvirni sporazum je sastavljen u dva izvornika na engleskom jeziku.

Sastavljeno u Zagrebu, dana 27. kolovoza 2007.

Sastavljeno u Zagrebu, dana 27. kolovoza 2007.

Za Vladu Republike Hrvatske

Martina Dalić

Za Komisiju

Vincent Degert

Državni tajnik i Nacionalni IPA koordinator

Središnji državni ured za razvojnu

strategiju i koordinaciju fondova EU

Šef Delegacije Europske komisije

u Republici Hrvatskoj

DODATAK A

Dodjela funkcija i zajedničkih odgovornosti strukturama, tijelima i direkcijama u skladu s člankom 8 Okvirnog Sporazuma između Komisije i Korisnika od 27. kolovoza 2007.

Preliminarna napomena:

Ovaj popis prikazuje glavne funkcije i zajedničke odgovornosti odnosnih struktura, tijela i direkcija. Popis ne treba smatrati konačnim. Dopunjuje osnovni dio ovog Okvirnog sporazuma.

1) Dužnosnik nadležan za akreditaciju (DNA):

- a) Dužnosnika nadležnog za akreditaciju imenuje Korisnik. Dužnosnik nadležan za akreditaciju je visoko pozicionirani dužnosnik u Vladi ili državnoj upravi Republike Hrvatske.
- b) Dužnosnik nadležan za akreditaciju odgovoran je za izdavanje, nadzor i oduzimanje ili povlačenje akreditacije nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje (NDO) ujedno
 - kao čelnika nacionalnog fonda koji ima ukupnu odgovornost za financijsko upravljanje sredstvima EU u Republici Hrvatskoj i odgovoran je za pravovaljanost i ispravnost predmetnih transakcija,
 - u vezi sa sposobnosti nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje da ispuni odgovornosti radi djelotvornog funkcioniranja sustava upravljanja i kontrole u okviru programa IPA.

Akreditacija nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje pokriva i nacionalni fond (NF).

Dužnosnik nadležan za akreditaciju dužan je Komisiju izvijestiti o akreditaciji nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje kao i izvijestiti Komisiju o svim promjenama u vezi s akreditacijom nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje. To uključuje dostavljanje svih relevantnih popratnih informacija na zahtjev Komisije.

- c) Prije akreditacije nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje, dužnosnik nadležan za akreditaciju dužan je uvjeriti se da su ispunjeni primjenjivi zahtjevi iz članka 11. Provedbenih propisa za program IPA. To uključuje provjeru poštivanja sustava upravljanja i kontrole koje je Korisnik uspostavio radi djelotvornih kontrola najmanje u područjima iz Dodatka Provedbene uredbe o programu IPA (kriteriji za akreditaciju). Ovaj dodatak sadrži sljedeće opće zahtjeve:
 - Kontrolno okruženje (uspostavljanje i upravljanje organizacijom i zaposlenicima) što uključuje načela etike i integriteta, upravljanje i izvješćivanje o nepravilnostima, planiranje broja zaposlenih osoba, zapošljavanje, obuku i ocjenjivanje uključujući upravljanje osjetljivim radnim mjestima, osjetljivim funkcijama i sukobima interesa, uspostavljanje pravnih osnova za tijela i pojedince, formalno uspostavljanje odgovornosti, nadležnosti, delegirane nadležnosti i svih potrebnih povezanih ovlasti za sve zadatke i položaje u cijeloj organizaciji),
 - Planiranje i upravljanje rizikom što uključuje utvrđivanje rizika, procjenu i upravljanje, utvrđivanje ciljeva i alokacije resursa prema ciljevima, planiranje procesa provedbe,

- Kontrolne aktivnosti (provedba mjera) što uključuje postupke provjere, postupke za nadzor kroz odgovorno upravljanje poslovima delegiranim na podređene, uključujući godišnje izjave o jamstvu od podređenih sudionika, pravila za svaku pojedinačnu vrstu nabave i poziva na dostavu prijedloga, procedure uključujući popise provjere za svaki korak nabave i poziva na dostavu prijedloga, pravila i procedure o promidžbi, procedure isplata, procedure za nadzor izvršavanja sufinanciranja, proračunske procedure da bi se osigurala dostupnost sredstava, procedure za kontinuitet operacija, računovodstvene procedure, procedure usuglašavanja, izvješćivanje o izuzecima, između ostalih o izuzecima uobičajenih procedura odobrenih na odgovarajućoj razini, neodobrenim izuzecima i utvrđenim propustima u kontroli, sigurnosne procedure, procedure arhiviranja, razdvajanje dužnosti i izvješćivanje i slabostima interne kontrole,
- Aktivnosti nadzora (nadzor intervencija), što uključuje internu reviziju uz sastavljanje revizijskih izvješća i preporuka, ocjena,
- Komunikacija (osiguranje da svi sudionici dobiju informacije koje su im potrebne za obavljanje njihove uloge) što uključuje redovne koordinacijske sastanke između različitih tijela radi razmjene informacija o svim aspektima planiranja i provedbe i redovito izvješćivanje na svim odgovarajućim razinama o učinkovitosti i djelotvornosti interne kontrole.

2) Nacionalni koordinator programa IPA (NKIPA):

- a) Nacionalnog koordinatora programa IPA imenuje Korisnik. Nacionalni koordinator programa IPA je visoko pozicionirani dužnosnik u vladi ili državnoj upravi Korisnika.
- b) Nacionalni koordinator programa IPA zadužen je za sveukupnu koordinaciju pomoći u okviru programa IPA.
- c) Nacionalni koordinator programa IPA osigurava partnerstvo između Komisije i Korisnika i usku vezu između općeg procesa pridruživanja i korištenja pretpristupne pomoći u okviru programa IPA. Nacionalni koordinator programa IPA ima ukupnu odgovornost za:
 - usklađivanje i koordinaciju programa u okviru programa IPA,
 - godišnje programiranje za komponentu Pomoći u tranziciji i jačanju institucija na nacionalnoj razini,
 - koordinaciju sudjelovanja Korisnika u odnosnim programima prekogranične suradnje kako s Državama članicama tako i s drugim državama Korisnicama, kao i u programima transnacionalne, međuregionalne i suradnje u području morskog sliva u okviru drugih instrumenata Zajednice. Nacionalni koordinator programa IPA može delegirati poslove koji se odnose na ovu koordinaciju na koordinatora programa prekogranične suradnje.
- d) Nacionalni koordinator programa IPA sastavlja, a nakon što ih pregleda nadzorni odbor programa IPA, i podnosi Komisiji godišnja i završna izvješća o provedbi programa IPA kako je određeno u članku 38. ovog Okvirnog sporazuma i u članku 61. stavku 3. Provedbene uredbe o programu IPA. Primjerak tih izvješća šalje nacionalnom dužnosniku za ovjeravanje.

3) **Strateški koordinator:**

- a) Strateškog koordinatora imenuje Korisnik kako bi osigurao koordinaciju komponente Regionalnog razvoja i komponente Razvoja ljudskih potencijala pod odgovornošću nacionalnog IPA koordinatora. Strateški koordinator je tijelo unutar državne uprave Korisnika bez izravnog uključivanja u provedbu predmetnih komponenti.
- b) Strateški koordinator posebno:
 - koordinira pomoć dodijeljenu u okviru komponente Regionalnog razvoja i komponente Razvoja ljudskih potencijala;
 - izrađuje nacrt okvira za usklađivanje strategija kako je navedeno u članku 154. Provedbene uredbe o programu IPA;
 - osigurava koordinaciju između sektorskih strategija i programa.

4) **Nacionalni dužnosnik za ovjeravanje (NDO):**

Nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje imenuje Korisnik. Nacionalni dužnosnik za ovjeravanje je visoko pozicionirani dužnosnik u vladi ili državnoj upravi Korisnika.

Nacionalni dužnosnik za ovjeravanje obavlja sljedeće funkcije i preuzima sljedeće odgovornosti:

- a) Kao čelnik nacionalnog fonda, nosi ukupnu odgovornost za financijsko upravljanje fondovima EU u Republici Hrvatskoj i odgovoran je za pravovaljanost i ispravnost predmetnih transakcija. Nacionalni dužnosnik za ovjeravanje posebno obavlja sljedeće poslove u pogledu tih odgovornosti:
 - osiguranje pravovaljanosti i ispravnosti predmetnih transakcija,
 - sastavljanje i podnošenje potvrđenih izjava o izdacima i zahtjeva za plaćanje Komisiji; nosi ukupnu odgovornost za točnost zahtjeva za plaćanje i za prijenos sredstava na operativne strukture i/ili krajnje korisnike,
 - potvrđivanje dostupnosti i valjanosti elemenata za sufinanciranje,
 - utvrđivanje i promptno obavješćavanje o nepravilnostima,
 - financijske ispravke slijedom eventualno uočenih nepravilnosti, u skladu s člankom 50. Provedbene uredbe o programu IPA,
 - osoba za kontakt o financijskim informacijama koje se šalju između Komisije i Korisnika.
- b) odgovoran je za djelotvorno funkcioniranje sustava upravljanja i kontrole u okviru programa IPA. Nacionalni dužnosnik za ovjeravanje posebno ispunjava sljedeće zadatke u pogledu tih odgovornosti:
 - odgovoran je za izdavanje, nadzor i oduzimanje ili povlačenje akreditacije operativnim strukturama;

- osiguranje postojanja i djelotvornog funkcioniranja sustava upravljanja pomoći u okviru programa IPA,
- osiguranje da sustav unutarnje kontrole u pogledu upravljanja sredstvima bude djelotvoran i učinkovit,
- podnošenje izvješća o radu sustava upravljanja i kontrole,
- učinkovit rad sustava izvještavanja i pružanja informacija,
- praćenje ispunjavanja nalaza iz revizorskih izvješća, u skladu sa člankom 18. ovog Okvirnog sporazuma i člankom 30. stavkom 1. Provedbene uredbe o programu IPA,
- bez odgađanja obavještava Komisiju, uz primjerak izvijesti dužnosnika nadležnog za akreditaciju, o bilo kakvim značajnim promjenama u sustavima upravljanja i kontrole.

Kao nužna posljedica odgovornosti pod a) i b) kako je gore navedeno, nacionalni dužnosnik za ovjeravanje uspostavlja Godišnju izjavu o jamstvu kako je utvrđeno u članku 17. ovog Okvirnog sporazuma i sljedećeg **DODATKA B** ovom Sporazumu, koja uključuje:

- a) potvrdu o učinkovitom radu sustava upravljanja i kontrole;
- b) potvrdu o pravovaljanosti i ispravnosti odnosnih transakcija;
- c) informacije o bilo kakvim promjenama u sustavima i kontrolama, i elementima popratnih računovodstvenih podataka.

Ukoliko potvrde u vezi s učinkovitim radom sustava upravljanja i kontrole i pravovaljanosti i ispravnosti odnosnih transakcija (gornjih a) i b) nisu dostupne, nacionalni dužnosnik za ovjeravanje dužan je izvijestiti Komisiju, uz primjerak dužnosniku nadležnom za akreditaciju, o razlozima i mogućim posljedicama kao i o mjerama koje se poduzimaju za ispravak situacije i zaštitu interesa Zajednice.

5) Nacionalni fond (NF):

- a) Nacionalni fond je tijelo smješteno na razini državnog ministarstva Korisnika i nadležno je za središnji proračun te djeluje kao tijelo središnje riznice.
- b) Nacionalni fond je zadužen za poslove financijskog upravljanja pomoći u okviru programa IPA, pod nadležnosti nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje.
- c) Nacionalni fond je posebno zadužen za organiziranje bankovnih računa, podnošenje zahtjeva za isplatom sredstava Komisiji, odobravanje prijenosa sredstava sa Komisije na operativne strukture ili na krajnje korisnike i podnošenje financijskih izvješća Komisiji.

6) Operativne strukture:

- a) Po jedna operativna struktura uspostavlja se za svaku komponentu ili program IPA koja će se baviti upravljanjem i provedbom pomoći u okviru programa IPA. Operativna struktura je tijelo ili skupina tijela unutar uprave Korisnika.

- b) Operativna struktura je odgovorna za upravljanje i provedbu programa IPA ili predmetnih programa u skladu s načelima dobrog financijskog upravljanja. U tu svrhu, operativna struktura ima nekoliko funkcija koje uključuju:
- pripremu godišnjih i višegodišnjih programa,
 - nadzor provedbe programa i vođenje sektorskih nadzornih odbora kako je određeno u članku 36. stavku 2. ovog Okvirnog sporazuma i u članku 59. Provedbene uredbe o programu IPA, odnosno, osiguravanje dokumentacije potrebne za nadzor kvalitete provedbe programa,
 - pripremu sektorskih godišnjih i završnih izvješća o provedbi iz članka 38. stavka 1. i 2. ovog Okvirnog sporazuma i članka 61. stavka 1. Provedbene uredbe o programu IPA, te nakon njihove provjere od strane sektorskog nadzornog odbora, podnošenje izvješća Komisiji, nacionalnom koordinatoru programa IPA i nacionalnom dužnosniku za ovjeravanje,
 - osiguranje da su aktivnosti koje se financiraju odabrane i odobrene sukladno kriterijima i mehanizmima primjenjivim na te programe te da poštuju relevantna pravila Komisije i nacionalna pravila,
 - uspostavljanje postupaka kako bi se osiguralo čuvanje dokumentacije u vezi s izdacima i potrebnim revizijama kako bi se osigurao odgovarajući tijek revizije,
 - organizaciju natječajnih postupaka, dodjelu i potpisivanje ugovora, izvršenje plaćanja i povrat sredstava od krajnjeg korisnika,
 - osiguranje da sva tijela sudionici u provedbi operacija održavaju poseban računovodstveni sustav ili posebnu računovodstvenu kodifikaciju,
 - dostavu svih potrebnih informacija o postupcima i provjerama provedenim u vezi s izdacima prema Nacionalnom fondu i nacionalnom dužnosniku za ovjeravanje,
 - uspostavu, održavanje i nadogradnju odgovarajućeg sustava izvještavanja i informiranja,
 - potvrđivanje da su izdaci pristigli na naplatu učinjeni u skladu s primjenjivim pravilima, da je roba dostavljena i usluge izvršene sukladno relevantnoj odluci, te da su zahtjevi za plaćanje sa strane krajnjeg korisnika ispravni: Te potvrde pokrivaju administrativne, financijske, tehničke i fizičke aspekte operacija, kako je prikladno,
 - osiguranje interne revizije svojih različitih sastavnih tijela,
 - izvještavanje o nepravilnostima,
 - poštivanje zahtjeva vezanih uz informiranje i promidžbu.
- c) Čelnici tijela koja čine operativnu strukturu moraju biti jasno imenovani i odgovorni za zadatke koji su dodijeljeni njihovim odnosnim tijelima, u skladu s člankom 8. stavkom 3. ovog Okvirnog sporazuma i člankom 11. stavkom 3. Provedbene uredbe o programu IPA.

7) Tijelo nadležno za reviziju:

- a) Korisnik imenuje tijelo nadležno za reviziju koje je funkcionalno neovisno od svih sudionika u sustavu upravljanja i kontrole i poštuje međunarodno prihvaćane revizijske standarde.
- b) Tijelo nadležno za reviziju odgovorno je za potvrđivanje djelotvornog i dobrog rada sustava upravljanja i kontrole.
- c) Tijelo nadležno za reviziju, pod nadležnosti svoga čelnika, posebno ispunjava sljedeće funkcije i preuzima sljedeće odgovornosti:
 - Tijekom svake godine, uspostavljanje i izvršavanje **godišnjeg plana rada revizije** koji obuhvaća revizije čiji je cilj potvrđivanje:
 - djelotvornog rada sustava upravljanja i kontrole,
 - pouzdanosti računovodstvenih podataka koji se dostavljaju Komisiji.

Rad revizije uključuje provođenje revizije na odgovarajućem uzorku operacija ili transakcija i provjeru procedura.

Godišnji plan rada revizije podnosi se nacionalnom dužnosniku za ovjeravanje i Komisiji prije početka predmetne godine.

- podnošenje izvješća i mišljenja kako slijedi:
 - **godišnje izvješće o obavljenim revizijama** prema obrascu u **DODATKU C** ovom Okvirnom sporazumu i utvrđivanje resursa koje je tijelo nadležno za reviziju koristilo i sažetak svih slabosti otkrivenih u sustavu upravljanja i kontrole ili nalazima revizije transakcija izvršenih u skladu s godišnjim planom rada revizije tijekom prethodnih 12 mjeseci, zaključno na dan 30. rujna odnosne godine. Godišnje izvješće o obavljenim revizijama šalje se Komisiji, nacionalnom dužnosniku za ovjeravanje i dužnosniku nadležnom za akreditaciju do 31. prosinca svake godine. Prvo takvo izvješće pokriva razdoblje od 1. siječnja 2007. do 30. studenog 2007.
 - **godišnje revizijsko mišljenje** prema obrascu u **DODATKU D** ovom Okvirnom sporazumu o tome rade li sustavi upravljanja i kontrole učinkovito i poštuju li zahtjeve ovog Okvirnog sporazuma i Provedbene uredbe o programu IPA i/ili drugih sporazuma između Komisije i Korisnika. Ovo se mišljenje šalje Komisiji, nacionalnom dužnosniku za ovjeravanje i dužnosniku nadležnom za akreditaciju. Pokriva isto razdoblje i ima iste rokove kao i godišnje izvješće o obavljenim revizijama.
 - **mišljenje o završnoj izjavi o izdacima** koje nacionalni dužnosnik za ovjeravanje podnosi Komisiji, za zatvaranje nekog programa ili nekog njegovog dijela. Tamo gdje je to prikladno, završna izjava o izdacima može uključiti zahtjeve za plaćanje u obliku računa koji se podnose na godišnjoj osnovi. Ovo mišljenje bavi se valjanosti završnog zahtjeva za plaćanje, točnosti financijskih informacija i, tamo gdje je to prikladno, popraćeno je završnim izvješćem o obavljenim revizijama. Priprema se prema obrascu u **DODATKU E** ovom Okvirnom sporazumu. Šalje se Komisiji i dužnosniku nadležnom za akreditaciju u isto vrijeme kad i odnosna završna izjava o izdacima koju podnosi nacionalni dužnosnik za ovjeravanje ili najkasnije u roku od tri mjeseca od podnošenja te završne izjave o izdacima.

- Daljnji posebni zahtjevi za godišnji plan rada revizije i/ili izvješća i mišljenja iz prethodne točke mogu se utvrditi u Sektorskim sporazumima ili Sporazumima o financiranju.
- S obzirom na metodologiju rada revizije, izvješća i revizijska mišljenja, tijelo nadležno za reviziju mora poštivati međunarodne standarde o reviziji, posebno u pogledu područja procjene rizika, revizijske značajnosti i uzorkovanja. Ta se metodologija može upotpuniti daljnjim smjernicama i definicijama Komisije, posebno u vezi s odgovarajućim općim pristupom uzorkovanju, razinama povjerljivosti i značajnosti.

DODATAK B

Okvirnom sporazumu između Komisije i Vlade Republike Hrvatske

Izjava o jamstvu¹

Nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje Republike Hrvatske²

Ja, (prezime, ime, službeni naziv ili funkcija), nacionalni dužnosnik za ovjeravanje Republike Hrvatske ovim dostavljam Komisiji [izjavu o izdacima] [račune i izjavu o izdacima]³ Instrumenta za pretpristupnu pomoć (IPA) za Republiku Hrvatsku za financijsku godinu 01. 01. 20xx do 31. 12. 20xx.

Izjavljujem da sam uspostavio i nadzirao rad sustava upravljanja i interne kontrole u vezi s komponentom programa IPA [1 do 5] (Godišnja izjava o upravljanju).

Potvrđujem, na osnovi svoje vlastite prosudbe i na osnovi informacija koje su mi na raspolaganju, uključujući, između ostalog, rezultate rada interne revizije, da:

- Izdaci prikazani [i računi podnijeti]³ Komisiji tijekom financijske godine 01. 01. 20xx do 31. 12. 20xx daju³[e], po mom najboljem znanju, objektivno, potpuno i točno stanje izdataka i primitaka u vezi s komponentom programa IPA [1 do 5] za gore navedenu financijsku godinu;
- Sustav upravljanja i kontrole bio je djelotvoran kako bi osigurao prihvatljivo jamstvo pravovaljanosti i ispravnosti predmetnih transakcija, uključujući, između ostalog, poštivanje načela dobrog financijskog upravljanja;
- Sustav upravljanja i kontrole primijenjen za komponentu [1 do 5] nije se [značajno]⁴ promijenio u usporedbi s opisom danim u trenutku podnošenja zahtjeva za prijenos upravljanja (uzimajući u obzir promjene o kojima je Komisija bila obaviještena prethodnih godina);
- Poštovani su svi relevantni ugovorni odnosi koji bi mogli imati materijalne posljedice na prikazane izdatke [i podnijete račune]³ tijekom referentnog razdoblja u slučaju nepoštivanja. Nije bilo događaja nepoštivanja pravila Zajednice koji bi mogli imati materijalne posljedice na prikazane izdatke [i podnijete račune]³ u slučaju nepoštivanja.

Potvrđujem da sam, prema potrebi, poduzeo odgovarajuće mjere u vezi s izvješćima i mišljenjima tijela nadležnog za reviziju, koja su do danas izdana, u skladu s člankom 29. Provedbenih pravila IPA-e.

¹ po komponentama

² prema Članku 27. Provedbene uredbe o programu IPA

³ mogućnost koja se bira za komponentu 5

⁴ gdje je to prikladno

[Ovo jamstvo ipak podliježe sljedećim rezervacijama <opisati i mjere za ispravak >:

-
- ...].

Nadalje, potvrđujem da nisam upoznat s bilo kojim neobjavljenim pitanjem koje bi moglo štetiti financijskim interesima Zajednice.

(Mjesto i datum izdavanja

Potpis

Ime i službeni naslov ili funkcija nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje)

DODATAK C

Okvirnom sporazumu između Komisije i Vlade Republike Hrvatske

Godišnje izvješće o obavljenim revizijama¹

Tijela u Republici Hrvatskoj nadležnog za reviziju²

dostavlja se

- Europskoj komisiji, Općoj upravi ...
- Dužnosniku nadležnom za akreditaciju (DNA) u Republici Hrvatskoj i
- [primjerak]³ Nacionalnom dužnosniku za ovjeravanje (NDO) u Republici Hrvatskoj

1. UVOD

- Utvrditi komponentu/program IPA-e koju izvješće pokriva
- Navesti tijela koja su bila uključena u pripremu izvješća, uključujući i samo Tijelo nadležno za reviziju
- Opisati korake koji su poduzeti za pripremu izvješća
- Navesti opseg obavljenih revizija (uključujući izdatke prikazane Komisiji za odnosnu godinu u vezi s relevantnim operacijama)
- Navesti razdoblje pokriveno ovim godišnjim izvješćem o obavljenim revizijama (prethodnih 12 mjeseci zaključno na dan 30. 09. 20xx.)

2. SAŽETAK NALAZA

- Opisati vrstu i opseg nalaza dobivenih i iz sustava i iz dokaznog ispitivanja. (Te nalaze podijeliti prema razini važnosti – »velika«, »srednja« i »mala«. Popis tih nalaza prikazan je u dodatku ovom izvješću). Navesti one pogreške, koje se smatraju sistemskim po svojoj prirodi i procijeniti vjerojatnost moguće daljnje kvalifikacije povezane s tim pogreškama. Opisati i količinski izraziti sve otkrivene nepravilnosti.

3. PROMJENE U SUSTAVIMA UPRAVLJANJA I KONTROLE

- Navesti sve bitne promjene u sustavima upravljanja i kontrole u usporedbi s postojećim opisom u trenutku podnošenja zahtjeva za prijenos upravljanja (decentralizirano upravljanje) a od trenutka posljednjeg godišnjeg izvješća o obavljenim revizijama.
- Provjeriti je li NDO navedene promjene prosljedio u skladu s Dodatkom A4) b) Okvirnog sporazuma.

¹ po komponentama

² prema Članku 29. stavku 2(b) Provedbene uredbe o programu IPA

³ mogućnost koja se bira

4. PROMJENE U GODIŠNJEM PLANU REVIZIJE

- Navesti promjene koje su unijete u godišnjem planu revizije ili su predložene, uz objašnjenja i razloge.
- S obzirom na prethodno navedene promjene, opisati pristup revizije koji je usvojen kao odgovor. Naznačiti implikacije promjena i odstupanja, uključujući i naznaku osnove za odabir dodatnih postupaka revizije u kontekstu revidiranog godišnjeg plana revizije.

5. REVIZIJE SUSTAVA

- Navesti tijela koja su provela ispitivanje sustava u svrhu ovog izvješća, uključujući i samo tijelo zaduženo za reviziju.
- Priložiti sažeti popis obavljenih revizija; navesti primijenjene stupnjeve značajnosti i pouzdanosti (u %), gdje je prikladno, i datum kada je izvješće proslijeđeno Komisiji.
- Opisati osnovu za odabir revizija u kontekstu godišnjeg plana revizija.
- Opisati glavne nalaze i zaključke iz obavljenih revizija za sustave upravljanja i kontrole, uključujući adekvatnost tijeka revizije i poštivanje zahtjeva i politika Zajednice.
- Navesti sve financijske posljedice nalaza.
- Navesti podatke o praćenju nalaza revizije, a posebno o primijenjenim ili preporučenim mjerama ispravljanja i sprječavanja.

6. REVIZIJE UZORKA OPERACIJA

- Navesti tijela koja su provela dokazno ispitivanje u svrhu ovog izvješća, uključujući i samo Tijelo nadležno za reviziju.
- Priložiti sažeti popis s brojem obavljenih revizija, primijenjenih stupnjeva značajnosti i pouzdanosti (u %), gdje je prikladno, i iznos provjerenih izdataka, podijeljenih na komponente, osovine prioriteta programa i/ili mjere ukoliko je relevantno, razlikujući između uzorkovanja na osnovi rizika i statističke metode uzorkovanja, gdje je to prikladno. Navesti postotak provjerenih izdataka u odnosu na ukupne prihvatljive izdatke prijavljene Komisiji (i za predmetno razdoblje i kumulativno).
- Opisati osnovu za odabir provjerenih operacija.
- Opisati glavne rezultate dokaznog ispitivanja, posebno naznačiti ukupnu stopu financijskih pogrešaka u odnosu na ukupne izdatke nad kojima je obavljena revizija a koji su dobiveni iz uzorka.
- Navesti podatke o praćenju pogrešaka, primjeni financijskih ispravaka i/ili planu ispravaka.
- Navesti sve nastale financijske ispravke.

7. SURADNJA IZMEĐU REVIZIJSKIH TIJELA I NADZOR KOJI OBAVLJA TIJELO NADLEŽNO ZA REVIZIJU

- Opisati postupak za koordinaciju između različitih nacionalnih tijela za reviziju i samog tijela nadležnog za reviziju (ako je primjenjivo).
- Opisati postupak za nadzor koji primjenjuje tijelo nadležno za reviziju prema drugim revizijskim tijelima (ako je primjenjivo).

8. PRAĆENJE AKTIVNOSTI REVIZIJE IZ PRETHODNIH GODINA

- Navesti informacije, tamo gdje je prikladno, o praćenju preporuka revizije i rezultata obavljene revizije nad operacijama iz ranijih godina.

9. SREDSTVA KOJE JE KORISTILO TIJELO NADLEŽNO ZA REVIZIJU

- Opisati sredstva korištena u cilju izrade ovog godišnjeg izvješća o obavljenim revizijama

DODATAK: Godišnji plan revizija za referentnu godinu (prethodnih 12 mjeseci zaključno na dan 30. 09. 20xx.)

[Popis nalaza iz prethodne točke 2]

[Popis promjena iz prethodne točke 4]

[Sažeti popis iz prethodne točke 5 prema priloženom obrascu]

[Sažeti popis iz prethodne točke 6 prema priloženom obrascu]

[Sažeti popis iz prethodne točke 5] ZA REVIZIJE SUSTAVA

Datum obavljene revizije sustava	Program/ sustav na kojem je obavljene revizija	Jedinica koja obavlja reviziju	Prikazani izdaci u referentnoj godini	Ukupni kumulativni prikazani izdaci	Osnova za odabir programa

[Sažeti popis iz prethodne točke 6] ZA PRIKAZANE IZDATKE I UZORKOVANE REVIZIJE

Fond	Referenca (CCI br.)	Program	Izdaci prikazani u ref. godini	Izdaci u ref. godini revidirani radi nasumičnog uzorka		Iznos i postotak (stopa pogreške) neredovityh izdataka u nasumičnom uzorku (3)		Ostali izdaci nad kojima je obavljena revizija (4)	Iznos neredovityh izdataka ostali izdaci iz uzorka	Ukupni izdaci prikazani kumulativno	Ukupni izdaci revidirani kumulativno kao postotak ukupnih izdataka prikazanih kumulativno	Stupanj značajnosti (%)	Stupanj povjerljivosti (%)
				1.	2.	Iznos	%	1.					

1. Visina izdataka nad kojima je obavljena revizija
2. Postotak izdataka nad kojima je obavljena revizija u odnosu na izdatke prikazane Komisiji u referentnoj godini.
3. U slučaju u kojem nasumični uzorak pokriva više od jednog Fonda ili programa, informacije se daju za cijeli uzorak.
4. Izdaci iz dodatnog uzorka i izdaci iz nasumičnog uzorka koji nisu u referentnoj godini.

DODATAK D

Okvirnom sporazumu između Komisije i Vlade Republike Hrvatske¹

Godišnje revizijsko mišljenje

Tijela u Republici Hrvatskoj nadležnog za reviziju² o sustavima upravljanja i kontrole

dostavlja se

- Europskoj komisiji, Općoj upravi ...
- Dužnosniku nadležnom za akreditaciju (DNA) u Republici Hrvatskoj i
- [primjerak]³ Nacionalnom dužnosniku za ovjeravanje (NDO) u Republici Hrvatskoj

Uvod:

Ja, (prezime, ime, službeni naziv ili funkcija), čelnik Tijela u Republici Hrvatskoj nadležnog za reviziju (države), (naziv imenovanog Tijela nadležnog za reviziju) ispitao/la sam rad sustava upravljanja i kontrole za operacije u okviru komponente [1 to 5] Instrumenta pretpristupne pomoći (IPA) tijekom prethodnog razdoblja od 12 mjeseci zaključno sa (datumom), kako je navedeno u opisu dostavljenom Komisiji (datuma) u trenutku podnošenja zahtjeva za prijenos upravljanja (uzimajući u obzir promjene o kojima je Komisija izvještavana prethodnih godina (datum) zajedno s promjenama utvrđenim u godišnjem izvješću o obavljenim revizijama priloženom uz to mišljenje).

Cilj ove provjere je izdavanje mišljenja o njihovoj usklađenosti sustava upravljanja i kontrole s Okvirnim sporazumom i/ili drugim sporazumima između Komisije i Vlade Republike Hrvatske, u okviru programa IPA i o tome je li se tim– namijenjenim da pridonesu dobivanju pouzdanih [izjava o izdacima] [računa i izjava o izdacima]⁴ dostavljenih Komisiji i da pomognu u osiguranju, između ostalog, pravovaljanosti i ispravnosti transakcija na koje se te izjave odnose – upravljalo na efikasan način.

Odnosne odgovornosti nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje i revizora:

Nacionalni dužnosnik za ovjeravanje odgovoran je, između ostalog, za pripremu i realno prikazivanje Izjave o jamstvu u skladu s člankom 25. Provedbene uredbe o programu IPA (IPA PU). Ta odgovornost uključuje davanje izjave u pogledu objektivnosti, potpunosti i točnosti prikazanih izdataka [i podnijetih računa]³ Komisiji, kao i o tome da li djelotvoran rad sustava upravljanja i kontrole u okviru programa IPA osigurava prihvatljivo jamstvo u pogledu pravovaljanosti i ispravnosti transakcija na koje se Izjava odnosi.

¹ po komponentama

² sukladno Članku 29. stavku 2(b) Provedbene uredbe o programu IPA

³ mogućnost koja se bira

⁴ mogućnost koja se bira ovisno o komponenti

Nacionalni dužnosnik za ovjeravanje svoju procjenu treba temeljiti na svim informacijama koje su mu/joj na raspolaganju. To uključuje rad službe interne revizije.

Moja odgovornost u ovom izvješću – u skladu s člankom 29. stavkom 2.b) 2. alineja Provedbene uredbe o programu IPA – je **izraziti mišljenje** o djelotvornom radu sustava upravljanja i kontrole uspostavljenih za operacije u okviru komponente programa IPA [1 do 5] tijekom prethodnog razdoblja od 12 mjeseci zaključno sa (datumom) u svakom materijalnom pogledu.

Naše revizije organiziraju se s tim ciljem (kao i s ciljem da se ujedno osiguraju mišljenja o prikazanim izdacima [i godišnji računi komponente 5]⁵ i završnim izjavama o zahtjevu). Organiziramo opći plan rada revizije radi ispunjenja svih naših odgovornosti prema članku 29. Provedbene uredbe o programu IPA. Naše revizije nismo planirali niti obavljali s ciljem da bismo mogli izraziti opće mišljenje o pouzdanosti Izjave o jamstvu nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje kao takve. No ipak navodimo svoje zaključke o tome da li rezultati obavljene revizije koju smo proveli značajno dovode u pitanje Izjavu o jamstvu. Posebno smo procijenili jesu li naši nalazi obavljene revizije u skladu s postojanjem ili izostankom rezervacija od strane nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje prema Izjavi o jamstvu. Revizije smo obavili u skladu s međunarodnim revizijskim standardima. Ti standardi zahtijevaju, između ostalog, poštivanje etičkih zahtjeva te da revizije planiramo i obavljamo kako bismo dobili prihvatljivo jamstvo na kojem možemo temeljiti naše mišljenje.

Vjerujem da obavljeni rad osigurava dobru osnovu za naše mišljenje.

Opseg ispitivanja:

Revizijski zadaci obavljeni su u skladu s godišnjim planom revizije u pogledu ove komponente u predmetnom razdoblju od 12 mjeseci i navedeni su u godišnjem izvješću o obavljenim revizijama koje pokriva razdoblje do ... (datum).

Naša revizija zasnovana na sustavu uključila je ispitivanje, na osnovi testiranja, strukture i rada sustava upravljanja i kontrole koji je korisnik uveo radi djelotvornog upravljanja onim rizicima koji mogu ugroziti izradu pouzdanih [izjava o izdacima] [računa i izjava o izdacima]³ dostavljenih Komisiji.

Navesti ograničenja opsega ispitivanja:

- Objasniti eventualna ograničenja

Mišljenje revizora:

[1. mogućnost – Bezuvjetno mišljenje

Na osnovi gore spomenutog ispitivanja, moje je mišljenje da su u razdoblju od 1. listopada 20xx. do 30 rujna 20xx.+1) sustavi upravljanja i kontrole uspostavljeni za komponentu [1 do 5] kao doprinos izradi pouzdanih [izjava o izdacima] [računa i izjava o izdacima]⁴ dostavljeni Komisiji pa time i da bi pomogli u osiguranju, između ostalog, pravovaljanosti i ispravnosti transakcija na koje se te izjave odnose, djelotvorno funkcionirali a, glede njihove namjene i rada, potvrđivali su u svakom materijalnom pogledu sve važeće zahtjeve Okvirnog sporazuma o programu IPA i/ili svih drugih sporazuma između Komisije i Vlade Republike Hrvatske u okviru programa IPA. Bez izražavanja mišljenja o općoj pouzdanosti Izjave o

⁵ mogućnost koja se bira za komponentu 5

jamstvu zaključujem da Izjava o jamstvu koju izdaje nacionalni dužnosnik za ovjeravanje ne sadrži izjave koje bi materijalno bile neusklađene s nalazima revizije i koje bi tako dale osnove za sumnju u ispravnost Izjave o jamstvu u skladu s važećim zakonima.

Revizije su obavljene u razdoblju između d/m/20.. i d/m/20... Izvješće o mojim nalazima dostavlja se s istim datumom kao i ovo mišljenje.

(Mjesto i datum izdavanja)

Potpis

Ime i službeni naziv ili funkcija čelnika imenovanog Tijela nadležnog za reviziju)

[2. mogućnost – Uvjetno mišljenje⁶

Na osnovi prethodno spomenutog ispitivanja, moje je mišljenje da su u razdoblju od 1. listopada 20xx. do 30 rujna 20xx.+1) sustavi upravljanja i kontrole uspostavljeni za komponentu [1 do 5] kao doprinos izradi pouzdanih [izjava o izdacima] [računa i izjava o izdacima] dostavljeni Komisiji pa time i da bi pomogli u osiguranju, između ostalog, pravovaljanosti i ispravnosti transakcija na koje se te izjave odnose, djelotvorno funkcionirali a, glede njihove namjene i rada, poštivali su u svakom materijalnom pogledu sve važeće zahtjeve Okvirnog sporazuma o programu IPA i/ili sve druge sporazume između Komisije i Vlade Republike Hrvatske u okviru programa IPA, osim u sljedećem:

- Iznijeti i objasniti kvalifikacije (bilo zbog neslaganja s nacionalnim dužnosnikom za ovjeravanje ili ograničenja opsega); posebno navesti odnosna tijela
- Navesti je li priroda kvalifikacija da se ponavljaju / sistemska ili jednokratna

Zbog toga, [Republika Hrvatska] [... tijelo] [i drugi sudionik(ci)] nije poštivao/la zahtjeve Okvirnog sporazuma o programu IPA i/ili druge sporazume između Komisije i Vlade Republike Hrvatske u okviru programa IPA.

Procjenjujem da **posljedica** kvalifikacija(e) iznosi ... EUR [%] od ukupnih prikazanih izdataka, što odgovara ... EUR [%] javnog doprinosa. Doprinos Zajednice koji je oštećen tako iznosi Bez izražavanja mišljenja o općoj pouzdanosti Izjave o jamstvu u cjelini, zaključujem da Izjava o jamstvu koju je izdao nacionalni dužnosnik za ovjeravanje sadrži izjavu(e) koja(e) je/su materijalno neusklađena(e) s našim nalazima revizije i koje bi tako dale osnove za sumnju u ispravnost Izjave o jamstvu u skladu s važećim zakonima u vezi s ovim. Ova/ove rezervacija(e) i neusklađenost(i) jest/jesu: <opisati rezervaciju>

Revizije su obavljene u razdoblju između d/m/20.. i d/m/20... Izvješće o mojim nalazima dostavlja se s istim datumom kao i ovo mišljenje.

(Mjesto i datum izdavanja)

⁶ primjenjuje se bilo zbog njihovog neslaganja s Nacionalnim dužnosnikom za ovjeravanje ili ograničenja opsega

Potpis

Ime i službeni naziv ili funkcija čelnika imenovanog Tijela nadležnog za reviziju]

[3. mogućnost – Nepovoljno mišljenje]

Na osnovi prethodno spomenutog ispitivanja, moje je mišljenje da u razdoblju od 1. listopada 20xx. do 30. rujna 20xx.+1) sustavi upravljanja i kontrole uspostavljeni za komponentu [1 do 5] kao doprinos izradi pouzdanih [izjava o izdacima] [računa i izjava o izdacima]³ dostavljeni Komisiji pa time i da bi pomogli u osiguranju, između ostalog, pravovaljanosti i ispravnosti transakcija na koje se te izjave odnose, nisu djelotvorno funkcionirali a, glede njihove namjene i rada, **nisu poštivali**, u značajnoj mjeri, važeće zahtjeve Okvirnog sporazuma o programu IPA i/ili sve druge sporazume između Komisije i Vlade Republike Hrvatske u okviru programa IPA.

Ovo negativno mišljenje temelji se na sljedećem(im) nalazu(nalazima):

- Opisati okolnosti uslijed kojih su nastale rezervacije – kao i značajne posljedice za poštivanje pravila Zajednice – i posebno navesti tijela na koja utječu, ukoliko je primjenjivo.

Zbog posljedica pitanja opisanih u prethodnom stavku, [Republika Hrvatska] [... tijelo] [i drugi sudionik(ci)] nije **poštivao/la** zahtjeve Okvirnog sporazuma o programu IPA i/ili drugih sporazuma između Komisije i Vlade Republike Hrvatske u okviru programa IPA.

Revizije su obavljene u razdoblju između d/m/20.. i d/m/20... Izvješće o mojim nalazima dostavlja se s istim datumom kao i ovo mišljenje.

(Mjesto i datum izdavanja

Potpis

Ime i službeni naziv ili funkcija čelnika imenovanog Tijela nadležnog za reviziju]

[4. mogućnost – Suzdržano mišljenje]

S obzirom na značaj predmeta rasprave u prethodnom odlomku, **ne izražavam mišljenje** o djelotvornosti sustava upravljanja i kontrole u okviru komponente programa IPA [1 do 5] za razdoblje od 1. listopada 20xx. do 30. rujna 20xx.+1 i njegovoj usklađenosti s Okvirnim sporazumom o programu IPA i/ili bilo kojim drugim sporazumima između Komisije i Vlade Republike Hrvatske u okviru programa IPA. Bez izražavanja mišljenja o općoj pouzdanosti Izjave o jamstvu u cjelini, zaključujem da Izjava o jamstvu koju izdaje nacionalni dužnosnik za ovjeravanje sadrži izjavu(e) koju(e) koja(e) jest/jesu materijalno neusklađene s našim nalazima revizije pa stoga daju osnovu(e) za sumnju u ispravnost Izjave o jamstvu u skladu s važećim zakonima u vezi s ovim. Ova/ove rezervacija(e) i neusklađenost(i) jest/jesu: <opisati rezervaciju>

(Mjesto i datum izdavanja

Potpis

Ime i službeni naziv ili funkcija čelnika imenovanog Tijela nadležnog za reviziju)]

DODATAK E

Okvirnom sporazumu između Komisije i Vlade Republike Hrvatske¹

Revizijsko mišljenje

Tijela u Republici Hrvatskoj nadležnog za reviziju²
o završnoj izjavi o izdacima [programa s referencom: ...]
[o računima i izjavi o izdacima za komponentu 5]³
[dio ... programa s referencom: ...]
[uz podršku završnog Izvješća o obavljenim revizijama]⁴

dostavlja se

- Europskoj komisiji, Općoj upravi ...
- Dužnosniku nadležnom za akreditaciju (DNA) u Republici Hrvatskoj

1. Uvod

Ja, (prezime, ime, službeni naziv ili funkcija), čelnik Tijela u Republici Hrvatskoj nadležnog za reviziju, (naziv imenovanog Tijela nadležnog za reviziju), ispitao/la sam rezultate revizija obavljenih na programu (navesti program – naziv, komponentu, razdoblje, poziv na broj (CCI)) prema ili pod odgovornosti Tijela nadležnog za reviziju u skladu s planom rada revizije [a poduzeo/la sam i dodatne aktivnosti koje sam prema vlastitoj prosudbi smatrao/la potrebnim].

2. Odnosne odgovornosti nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje (NDO) i revizora:

U skladu sa člankom 25. Provedbene uredbe o programu IPA (IPA PU), priprema i istinito prikazivanje izjava o izdacima koje se podnose Komisiji, kao i osiguranje pravovaljanosti i ispravnosti transakcija na koje se te izjave odnose, u nadležnosti je nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje.

[Ta nadležnost uključuje: izradu, provedbu i održavanje interne kontrole koja se odnosi na pripremu i istinito prikazivanje godišnjih računa koji ne sadrže pogrešno prikazivanje, bilo zbog prijevare ili pogreške; odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika; i izradu računovodstvenih procjena koje su realne u zadanim okolnostima]³.

Moja je odgovornost u ovom izvješću – u skladu sa člankom 29. stavkom 2.b) 3. alineja Provedbene uredbe o programu IPA – izraziti mišljenje [o pouzdanosti završne izjave o izdacima] [o pouzdanosti izjave o izdacima i godišnjih računa]³ [i o valjanosti završnog zahtjeva za plaćanje] koje podnosi nacionalni dužnosnik za ovjeravanje. Revizije sam obavio/la u skladu s međunarodnim revizijskim standardima.

Ti standardi zahtijevaju da revizije planiram i obavljam kako bih dobio/la realna jamstva o tome je[su] li izjava(e) o izdacima [i godišnji računi]³ [i zahtjev za plaćanjem za konačni

¹ po komponentama

² sukladno Članku 29. stavak 2(b) Provedbene uredbe o programu IPA

³ mogućnost koja se bira za komponentu 5

⁴ gdje je odgovarajuće, u svakom slučaju nije primjenjivo na komponentu 5

saldo doprinosa Zajednice programu] oslobođeni od pogrešnog prikazivanja [i djelotvornost postupaka interne kontrole]³.

Organiziramo opći plan rada revizije radi ispunjenja naših odgovornosti prema članku 29. Provedbene uredbe o programu IPA. Revizije su uključile [ispitivanje, na osnovi testiranja, dokaza koji podupiru iznose i informacije objavljene u završnoj izjavi o izdacima i zahtjevu za plaćanjem za konačni saldo doprinosa Zajednice programu] [ispitivanje, na osnovi testiranja, dokaza koji podupiru informacije u godišnjim računima, ispitivanje procedura i odgovarajućeg uzorka transakcija da bi se dobio revizijski dokaz o iznosima i podacima objavljenim u izjavi o izdacima i godišnjim računima]³. [Revizije su obuhvatile usklađenost isplata s pravilima Zajednice samo u vezi sa sposobnosti akreditiranih administrativnih struktura da osiguraju provjeru takve usklađenosti prije izvršenja isplate]⁵.

Vjerujem da moje revizije osiguravaju realnu osnovu za moje mišljenje.

3. Opseg ispitivanja

Ispitivanje sam proveo/la u skladu sa člankom 29. stavkom 2. b) Provedbene uredbe o programu IPA.

<Svrha našeg ispitivanja nije bila kreiranje mišljenja o pravovaljanosti i ispravnosti transakcija na koje se odnosi završna izjava o izdacima koja se podnosi Komisiji.>⁶ <Nije bilo ograničenja za opseg ispitivanja.>⁵

Opseg su nadalje ograničavali sljedeći faktori:

- (a) ...
- (b) ...
- (c) ..., itd.

(Navesti sva ograničenja za opseg ispitivanja, na primjer sve sistemske probleme, slabosti u sustavu upravljanja i kontrole, nedostatak popratne dokumentacije, slučajeve u sudskim postupcima, itd. i procijeniti visine izdataka i doprinosa Zajednice na koji to utječe. Ukoliko Tijelo nadležno za reviziju ne smatra da ograničenja utječu na završne prikazane izdatke, i to je potrebno navesti.)

4. Greške i nepravilnosti

[Stope pogrešaka i slučajevi nepravilnosti otkriveni prilikom obavljanja revizije nisu takvi da bi spriječili bezuvjetno mišljenje ukoliko ih nacionalni dužnosnik za ovjeravanje riješi na zadovoljavajući način i s obzirom na kretanje u razini njihovog pojavljivanja tijekom vremena.]

Ili

[Stope pogrešaka i nepravilnosti otkrivene prilikom obavljanja revizije i način na koji ih nacionalni dužnosnik za ovjeravanje rješava, su takve da ne sprječavaju bezuvjetno mišljenje. Popis tih slučajeva nalazi se u završnom izvješću o obavljenim revizijama uz naznaku njihovog eventualnog sistemskog karaktera i raspona problema.]

5. Mišljenje revizora o završnoj izjavi o izdacima

[1. mogućnost – Bezuvjetno mišljenje

⁵ nije obavezno za komponentu 5

⁶ mogućnost koja se bira ovisno o komponenti

(Ukoliko nije bilo ograničenja glede opsega ispitivanja, a stopa pogrešaka i slučajevi nepravilnosti i način na koji ih nacionalni dužnosnik za ovjeravanje rješava ne sprječavaju bezuvjetno mišljenje)

[Na osnovi prethodno spomenutog ispitivanja koje pokriva reviziju obavljenju u skladu sa člankom 29. stavkom 2.(b) Provedbene uredbe o programu IPA [i dodatnog rada koji sam obavio/la], moje je mišljenje da su računi podnijeti Komisiji za operacije u okviru komponente programa IPA [1 do 5] za razdoblje od (datuma) do (datuma) (posebno izjava o izdacima) **prikazani istinito, u svakom materijalnom pogledu** < uključujući one koji se odnose na pravovaljanost i ispravnost transakcija na koje se odnose⁷ [a procedure interne kontrole su djelovale na zadovoljavajući način]³.]

Ili

[Na osnovi gore spomenutog ispitivanja koje pokriva reviziju obavljenju u skladu sa člankom 29. stavkom 2. (b) Provedbene uredbe o programu IPA [i dodatnog rada koji sam obavio/la], moje je mišljenje da završna izjava o izdacima **prikazuje istinito, u svakom materijalnom pogledu** - < uključujući one koji se odnose na pravovaljanost i ispravnost transakcija na koje se odnose >⁷ - izdatke plaćene u okviru operativnog programa s pozivom na: ... komponente u okviru programa IPA [1 do 5] za razdoblje od (datuma) do (datuma), i da je zahtjev za isplatom završnog salda doprinosa Zajednice ovom programu valjan.]

Moje revizije obavljene su između D/M/20.. i D/M/20...

Mjesto i datum izdavanja

Potpis

Ime i službeni naziv ili funkcija čelnika imenovanog Tijela nadležnog za reviziju]

[2. mogućnost – Uvjetno mišljenje

(Ukoliko su postojala ograničenja glede opsega ispitivanja i/ili stope pogrešaka i slučajeva nepravilnosti i načina na koji ih nacionalni dužnosnik za ovjeravanje rješava, to zahtjeva uvjetno mišljenje, ali ne opravdava nepovoljno mišljenje za sve predmetne izdatke)

[Na osnovi prethodno spomenutog ispitivanja koje pokriva reviziju obavljenju u skladu sa člankom 29. stavkom 2.(b) Provedbene uredbe o programu IPA [i dodatnog rada koji sam obavio], moje je mišljenje da su računi podnijeti Komisiji za operacije u okviru komponente IPA [1 do 5] za razdoblje od (datuma) do (datuma) prikazani istinito, u svakom materijalnom pogledu - < uključujući one koji se odnose na pravovaljanost i ispravnost transakcija na koje se odnose⁷ [a procedure interne kontrole su djelovale na zadovoljavajući način]³ - **osim** u sljedećem:

(a) ...

(b) ...

(c) ..., itd.

(navesti kvalifikacije, posebno tijela na koja se odnose, i objasniti da li se ponavljaju / jesu li sistemski ili jednokratni)

⁷ uključiti po izboru za komponente za koje je to primjenjivo (pogledati prethodnu fusnotu 6)

Procjenjujem da posljedica kvalifikacija(e) iznosi ... EUR [u %] od ukupnih prikazanih izdataka, [što odgovara ... EUR [%] javnog doprinosa]. Doprinos Zajednice koji je oštećen tako iznosi

III

[Na osnovi prethodno spomenutog ispitivanja koje pokriva reviziju obavljen u skladu sa člankom 29. stavkom 2.(b) Provedbene uredbe o programu IPA [i dodatnog rada koji sam obavio/la], moje je mišljenje da završna izjava o izdacima prikazuje istinito, u svakom materijalnom pogledu -< uključujući one koji se odnose na pravovaljanost i ispravnost transakcija na koje se odnose >⁷ izdatke plaćene u okviru operativnog programa s pozivom na: ... komponente programa IPA [1 do 5] za razdoblje od (datuma) do (datuma), i da je zahtjev za isplatom završnog salda doprinosa Zajednice ovom programu valjan **osim** u pogledu pitanja iz gornje točke 3 i/ili primjedbi iz prethodne točke 4 u pogledu stopa pogrešaka i slučajeva nepravilnosti i načina na koji ih nacionalni dužnosnik za ovjeravanje rješava.

Procjenjujem da posljedica kvalifikacija(e) iznosi ... EUR [u %] od ukupnih prikazanih izdataka, [što odgovara ... EUR [u %] javnog doprinosa]. Doprinos Zajednice koji je oštećen tako iznosi

Moje revizije obavljene su između D/M/20.. i D/M/20...

Mjesto i datum izdavanja

Potpis

Ime i službeni naziv ili funkcija čelnika imenovanog Tijela nadležnog za reviziju)]

[3. mogućnost – Nepovoljno mišljenje

(Ukoliko su vrsta i razmjer pogrešaka i slučajeva nepravilnosti i načina na koji ih nacionalni dužnosnik za ovjeravanje rješava tako opsežni da se kvalifikacija ne smatra odgovarajućom za objavljivanje obmanjujuće prirode završne izjave o izdacima u cjelini)

[Na osnovi prethodno spomenutog ispitivanja koje pokriva reviziju obavljen u skladu sa člankom 29. stavkom 2.(b) Provedbene uredbe o programu IPA [i dodatnog rada koji sam obavio/la], a posebno u pogledu vrste i razmjera pogrešaka i slučajeva nepravilnosti i činjenice da ih nacionalni dužnosnik za ovjeravanje nije riješio na zadovoljavajući način iz prethodne točke 4, moje je mišljenje da računi podnijeti Komisiji za operacije u okviru komponente programa IPA [1 do 5] za razdoblje od (datuma) do (datuma) nisu istinito prikazani, u svakom materijalnom pogledu [a procedure interne kontrole nisu djelovale na zadovoljavajući način]³.]

III

[Na osnovi prethodno spomenutog ispitivanja koje pokriva reviziju obavljen u skladu sa člankom 29. stavkom 2. (b) Provedbene uredbe o programu IPA [i dodatnog rada koji sam obavio/la], moje je mišljenje da završna izjava o izdacima ne prikazuje na istiniti način, u svakom materijalnom pogledu - < uključujući one koji se odnose na pravovaljanost i ispravnost transakcija na koje se odnose >⁷ izdatke plaćene u okviru operativnog programa s pozivom na: ... komponentne programa IPA [1 do 5] za razdoblje od (datuma) do (datuma), i da zahtjev za isplatom završnog salda doprinosa Zajednice ovom programu **nije** valjan.]

Moje revizije obavljene su između D/M/20.. i D/M/20...

Mjesto i datum izdavanja

Potpis

Ime i službeni naziv ili funkcija čelnika imenovanog Tijela nadležnog za reviziju)]

[4. mogućnost – Suzdržano mišljenje

(Ukoliko je bilo velikih ograničenja u opsegu ispitivanja, koja su takva da se ne može doći do zaključka o pouzdanosti završne izjave o izdacima bez značajnog nastavka rada)

[Na osnovi prethodno spomenutog ispitivanja koje pokriva reviziju obavljenju u skladu s člankom 29. stavkom 2.(b) Provedbene uredbe o programu IPA [i dodatnog rada koji sam obavio/la], a posebno u pogledu pitanja iz točke 3, **nisam u mogućnosti** izraziti mišljenje.

Mjesto i datum izdavanja

Potpis

Ime i službeni naziv ili funkcija čelnika imenovanog Tijela nadležnog za reviziju)]

[primjerak za: Nacionalni dužnosnik za ovjeravanje (NDO) Republike Hrvatske]⁶